

La producció catalana de fonts d'informació electrònica sobre dret: estat de la qüestió

Miquel Centelles Velilla

RESUM: *L'article identifica i descriu les fonts d'informació electrònica sobre dret produïdes a Catalunya, i les produïdes fora del nostre país, que, en la major part del seu contingut, fan referència al dret de Catalunya. Es tracten les fonts d'informació d'interès per a la globalitat del dret —publicacions de documents parlamentaris, repertoris de legislació i jurisprudència, publicacions doctrinals i obres de referència— i per a cada una de les seves branques o especialitats, així com una sèrie de nous recursos desenvolupats a la xarxa Internet i d'interès per al dret.*

1. PRESENTACIÓ

L'objectiu d'aquest treball és identificar i descriure les fonts d'informació electrònica produïdes al territori de Catalunya, que presenten un contingut específicament jurídic, o, si més no, rellevant per als juristes i operadors jurídics en general. També hi inclourem les fonts produïdes fora del nostre país, que contenen informació jurídica relativa a Catalunya. Tot i que el nostre propòsit fonamental és presentar les fonts d'informació disponibles a l'octubre de 1997, també farem referència a fonts d'informació que ja no es distribueixen actualment, i que, per tant, formen part de la curta història de la indústria de la informació electrònica del nostre país. A més, descriurem alguns projectes que s'han de desenvolupar a curt termini, i que ens permeten fer prospectiva sobre les tendències d'aquest sector en un futur immediat.

Amb el terme de font d'informació electrònica, designem tot aquell conjunt d'informació emmagatzemada i distribuïda mitjançant algun dels suports electrònics existents: disquet magnètic, CD-ROM, a través de les xarxes públi-

ques i privades de transmissió de dades (serveis en línia “clàssics”), a través d’Internet...¹ Per tant, el concepte de font d’informació electrònica engloba designacions específiques com ara publicació electrònica, base de dades o servei d’informació electrònica.

El treball descriu les fonts que recullen informació sobre el dret en general i que són d’interès per a totes les especialitats i branques jurídiques, i les fonts que recullen informació sobre cada una de les branques o especialitats del dret per separat (apartat tercer), així com una sèrie de nous recursos desenvolupats a la xarxa Internet i d’interès per al dret, que no tan sols inclouen informació, sinó que també faciliten la comunicació, la realització de tràmits, etc.

Les referències bibliogràfiques de les fonts d’informació descrites al llarg d’aquesta primera part del treball es troben a l’Apèndix A “Llista de referències bibliogràfiques corresponents a les fonts d’informació sobre la globalitat del dret”. La connexió entre la descripció de les fonts al text del treball, i la seva referència bibliogràfica a l’annex, s’explicita mitjançant un número entre claudàtors. Per a la indicació de citacions i anotacions a peu de pàgina, s’utilitzen els números en forma de superíndex habituals en els articles publicats a la revista *Item*.

2. FONTS D’INFORMACIÓ SOBRE LA GLOBALITAT DEL DRET

2.1. Informació oficial: documentació parlamentària, legislació i jurisprudència

Iniciem l’apartat de les fonts d’informació sobre dret en general amb la descripció de les publicacions electròniques que ens permeten accedir als documents produïts per òrgans legislatius, executius i judicials, en el desenvolupament de les activitats i funcions que tenen encomanades. Es tracta, bàsicament, de la documentació parlamentària, la legislació i la jurisprudència, tres tipus de documents que, tot i presentar trets diferenciadors, poden ser agrupats amb la denominació comuna d’informació oficial. Hem organitzat les fonts electròniques de la informació oficial en cinc grans grups: les subdivisions a), b), c), d) i e) fan referència a la informació oficial produïda pels òrgans que tenen jurisdicció sobre tot Catalunya, o sobre una part del seu territori. La subdivi-

1. Els serveis d’informació distribuïts per videotext pateixen, des de fa un parell d’anys, una crisi que els portarà cap a la seva desaparició completa: no se’n creen nous serveis, i els existents estan emigrant, ràpidament, a d’altres xarxes com Internet i Infovia. Es pot dir que, com a servei d’informació, el videotext es troba en fase terminal.

sió f) descriu una sèrie de projectes en marxa que tenen per objectiu facilitar l'accés electrònic a la informació oficial de l'Estat, de les comunitats europees i de la comunitat internacional, en general.

a) Documentació del Parlament de Catalunya i dels òrgans que en depenen

Des del 1986, el Parlament de Catalunya permet als seus membres l'accés electrònic a la informació produïda per l'Assemblea legislativa, en el desenvolupament de les funcions que té encomanades. Això és possible gràcies a la *Base de dades BDPOP* [1], que conté informació relativa a tots els documents publicats al *Butlletí oficial del Parlament de Catalunya* i al *Diari de sessions del Parlament de Catalunya* durant la III i IV legislatures. Aquesta base de dades també inclou la referència dels documents derivats d'algunes tramitacions de la I i II legislatures. Com a norma general, únicament els membres de la Cambra legislativa poden accedir al contingut de la base de dades, i ho han de fer des de les dependències del Parlament.

A partir del Nadal de 1997, però, la *Base de dades BDPOP* deixarà de ser operativa i serà substituïda pel *Sistema d'informació administrativa del Parlament de Catalunya (SIAP)* [2]. El *SIAP* és el resultat del canvi d'arquitectura informàtica del Parlament, però, sobretot, d'una nova concepció en el tractament informatitzat de la informació parlamentària de la cambra catalana.² Com a diferències més rellevants respecte al seu precedent, podem destacar les següents: recollirà el text complet dels documents generats pel Parlament de Catalunya, i no únicament la seva referència; incorporarà les dades de les tramitacions des del mateix moment en què aquestes es produeixen, i no quan es publiquen; i, a part dels documents publicats, també incorporarà d'altres informacions sobre les tramitacions en curs. D'altra banda, està previst que les persones alienes a l'activitat del Parlament de Catalunya puguin consultar el *SIAP* mitjançant les dues modalitats d'accés electrònic que ofereixen més possibilitats de difusió massiva: el CD-ROM i Internet.³ D'aquesta forma l'Assemblea legislativa de Catalunya donarà compliment en el context electrònic, a l'imperatiu legal de publicitat de les activitats parlamentàries.

2. Catalunya. Parlament, "Sistema d'informació de l'activitat parlamentària (SIAP)", en: *Legislatura 1992-1995* (Barcelona: Servei de Publicacions del Parlament de Catalunya, 1996), v. 3, p. 1944.

3. Algunes cambres legislatives de l'Estat espanyol ofereixen les seves publicacions oficials a través d'Internet. Així, el Congrés dels Diputats permet l'accés a la sèrie "Comisiones Mixtas" del *Diario de sesiones de las Cortes Generales*, i a les sèries "Comisiones" i "Pleno y Diputación Permanente" del *Diario de sesiones del Congreso de los Diputados*, a través del seu servei web: Espanya. Congreso de los Diputados, *Diarios de sesiones* [en línia] ([Madrid]: el Congreso, [1997]-), irregular, visualitzador: Adobe Acrobat, <http://www.congreso.es/pdf/dia_sesi.htm>, també disponible en

També inclou documentació parlamentària generada per la cambra catalana, la publicació *Boletín de actualidad parlamentaria*, que descriurem al subapartat 2.2., dins l'àmbit de les fonts d'informació sobre dret constitucional.

La Sindicatura de Comptes, òrgan dependent del Parlament de Catalunya que té la funció de fiscalitzar la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya, publica, des de 1995, un recull anual dels seus *Informes de fiscalització* [3] en CD-ROM, on també s'inclou la seva memòria anual. Aquesta publicació electrònica és el resultat de la digitalització, en format PDF, de la publicació impresa *Informes de fiscalització emesos per la Sindicatura de Comptes de Catalunya*.⁴

b) Lleis del Parlament i disposicions del Govern de la Generalitat de Catalunya

El Govern de la Generalitat de Catalunya i els òrgans de la seva administració, han apostat clarament pels suports electrònics com a eines de difusió de la informació entre els ciutadans, i han intentat estar al dia en l'evolució d'aquests suports. Una mostra molt significativa d'aquesta aposta és el *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya*⁵ (DOGC), que constitueix la font oficial, autèntica i completa de les lleis aprovades pel Parlament de Catalunya, i de les disposicions i actes administratius dictats pel Govern de la Generalitat. El DOGC ha estat disponible en totes les modalitats d'accés electrònic que s'han incorporat a la indústria de la informació electrònica del nostre país.

Així, el 1984, el Centre Informàtic de la Generalitat de Catalunya (CIGESA) va posar a disposició de l'Administració autonòmica, l'accés en línia a la *Base de dades del Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* [4] a través de la xarxa de la Generalitat. Aquesta base de dades conté les referències de tots els textos

paper, [consulta: 6 oct. 1997]. Per la seva banda, l'Assemblea Regional de Cantàbria permet l'accés al butlletí oficial a través del seu servei web: Cantàbria. Asamblea Regional, *Boletín oficial* [en línia], ([Santander]: l'Asamblea, [1996?]-), irregular, <<http://www.asamblea-cantabria.es/boletin.htm>>, també disponible en paper, [consulta: 6 oct. 1997].

4. Catalunya. Sindicatura de Comptes, *Informes de fiscalització emesos per la Sindicatura de Comptes de Catalunya*, 1 (1985/1986)- (Barcelona: la Sindicatura, 1991-), biennal, també disponible en CD-ROM. Abans de la seva inclusió en aquest recull, els informes han estat sotmesos al Ple del Parlament a l'efecte oportú d'informació i decisió per part d'aquest, i han estat publicats, per imperatiu legal, al *Butlletí oficial del Parlament de Catalunya*.
5. Catalunya, *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya*, Núm. 1 (5 des. 1977)- ([Barcelona: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions], 1977-), tres números per setmana, amb irregularitats; Catalunya, *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya*, [Ed. en castellano], Núm. 1 (5 des. 1977) - ([Barcelona: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions], 1980-), tres números per setmana, amb irregularitats.

publicats al DOGC, des de la seva reinstauració el 1977, el text complet de tots els documents publicats a partir del 1986, i el text complet de totes les lleis i decrets publicats durant el període comprès entre 1977 i 1985. Els textos porten incorporades les correccions d'errades, i van acompanyats de les corresponents taules de vigències. De tots els documents, s'exclou, únicament, la informació no textual (plànols, mapes, gràfics i logotips). El llenguatge d'interrogació de la base de dades és Basis, en entorn DOS, que comporta el coneixement d'una sèrie d'instruccions i operadors específics.⁶ Malgrat això, el nombre d'usuaris que tenen accés a la base de dades no ha deixat de créixer des de la seva creació, i el 1996, superava els 3.000.⁷

A partir d'aquesta primera experiència, la Generalitat de Catalunya ha intentat millorar i ampliar la difusió del contingut del seu òrgan oficial, mitjançant les diferents modalitats d'accés a la informació electrònica que s'han anat desenvolupant: videotext, CD-ROM i Internet. A través d'aquestes tres modalitats, l'accés al DOGC s'ha obert a les entitats públiques no vinculades a l'Administració autonòmica, i als usuaris particulars.

L'accés a la *Base de dades del Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* [5] a través del videotext espanyol –Ibertex–, va estar disponible durant el període comprès entre 1988 i 1996. La consulta per menús pròpia del videotext va suposar, per a l'usuari final, una simplificació del sistema de recuperació de la informació en comparació amb la versió en línia codificada en ASCII. El DOGC en videotext, però, no va suportar la competència de les dues modalitats que s'han imposat entre el públic més ampli el CD-ROM i, sobretot, Internet, i el 1996 va ser suprimit.

El juny de 1996, l'Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions va iniciar l'edició en disc compacte del *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* [6]. Aquesta publicació recull el text complet de tots els documents publicats al diari en llengua catalana, així com els títols en castellà de tots els documents i en aranès dels documents de la Vall d'Aran. El primer número (publicat el juny de 1996) recull el contingut del diari des de l'1 de desembre de 1977, i els números posteriors recolliran el contingut del DOGC del semestre anterior a la seva data de publicació. A més, cada lliurament de la base de dades inclou la versió electrònica i interactiva del *Diccionari jurídic català*,⁸ al qual ens

6. *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya: manual d'usuari*, ([Barcelona]: Centre Informàtic de la Generalitat, 1993), 22 p.

7. Centre Informàtic de la Generalitat de Catalunya, *Memòria del Centre Informàtic de la Generalitat de Catalunya, s.a. 1996: informe anual 1996* (Barcelona: el Centre, 1997), p. 21.

8. *Diccionari jurídic català* (Barcelona: Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986).

referirem, més extensament, al subapartat 2.3. La interrogació de la base de dades es realitza en entorn Windows, de forma que la consulta resulta més amigable per a l'usuari final que en les dues versions anteriorment comentades.

També des del 1996, la versió catalana del *DOGC* es troba a Internet, a través del servei web de la Generalitat de Catalunya.⁹ L'accés al text complet de la publicació està sotmesa a pagament [7], mentre que la consulta dels sumaris és gratuïta [8]. En ambdós casos, els usuaris de la xarxa tenen a la seva disposició el fascicle del *DOGC* publicat el mateix dia en què es realitza la consulta, i tots els fascicles anteriors, a partir del número 2149 (aparegut el 3 de gener de 1996). El sistema de recuperació de la informació es basa en els enllaços hipertextuals propis dels recursos web, i, per tant, la consulta resulta molt amigable per a l'usuari final.

El servei web de la Generalitat de Catalunya difon altres fonts d'informació interessants des del punt de vista jurídic, que referenciem en les pàgines següents. Això no obstant, en el punt en el qual ens trobem, cal citar la versió electrònica de la norma institucional bàsica que constitueix i regula, dins el marc de la *Constitució espanyola*, els aspectes fonamentals de la nostra comunitat: l'*Estatut d'Autonomia de Catalunya* [9].

Fora de l'àmbit de la Generalitat de Catalunya, no disposem de cap font d'informació que permeti l'accés electrònic al text complet de les lleis aprovades pel Parlament de Catalunya i de les disposicions legislatives i administratives del Govern autonòmic. Sí que s'elaboren, en canvi, dues fonts d'informació secundàries que faciliten la consulta de la legislació catalana:

- L'editorial Bayer ofereix als subscriptors de la seva *Col·lecció legislativa de Catalunya*, els índexs trimestrals acumulatius d'aquesta publicació en disquets magnètics [10]. Aquests índexs electrònics faciliten la consulta de tota la legislació catalana des del 1977.
- El Centre d'Informació i Documentació Oficial de la Diputació de Barcelona elabora la base de dades *DOG...: sumaris del DOGC corresponents a...* [11], que reproduïx els sumaris dels fascicles del *DOGC* publicats des del 1995. L'objectiu d'aquesta base de dades és auxiliar el personal del Centre en la solució de qüestions relatives a la legislació catalana, plante-

9. Catalunya, *Gencat* [en línia]: *benvinguts a la WWW de la Generalitat de Catalunya* ([Barcelona]: la Generalitat), accés gratuït, <<http://www.gencat.es>>, [consulta: 28 oct. 1997]. Trobareu informació actualitzada sobre les diferents modalitats d'accés electrònic al DOGC a la pàgina web de la Direcció General del Diari Oficial i de Publicacions: Catalunya. Direcció General del Diari Oficial i de Publicacions, *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* [en línia] (Barcelona: Generalitat de Catalunya), <<http://www.gencat.es/diari>>, [consulta: 6 oct. 1997].

jades pels seus usuaris. El Centre elabora altres bases de dades de característiques similars, a partir d'altres publicacions oficials de Catalunya, de l'Estat i de les comunitats autònomes.

c) *Disposicions d'ens de l'Administració local de Catalunya*

Les administracions locals que han apostat més fortament per la distribució electrònica de les disposicions emanades dels ens locals són la Diputació i l'Ajuntament de Barcelona.

La Diputació de Barcelona compta amb diferents instruments que permeten l'accés electrònic al *Butlletí oficial de la província de Barcelona*¹⁰ (*BOPB*), publicació a través de la qual els òrgans oficials d'àmbit provincial donen publicitat a les seves disposicions, resolucions, anuncis, etc. Un d'aquests instruments és el seu Servei de Videotext, que, mitjançant l'opció "B.O.P." [12], permet la consulta de les referències dels edictes i anuncis dels òrgans de l'Administració local de la província de Barcelona,¹¹ publicats al *BOPB* des de 1992. Aquesta opció desapareixerà, però, quan l'Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona faci realitat un projecte en el qual està treballant, que ha de permetre l'accés al contingut íntegre del *BOPB*, a través del servei web de la Diputació de Barcelona.¹² Segons el calendari de desenvolupament del projecte, això serà possible a partir de l'1 de gener de 1997, i els usuaris no tan sols podran consultar els fascicles publicats des d'aquesta data, sinó també les ordenances fiscals dictades per la Diputació des del 1989. En una primera etapa –que durarà el primer trimestre de 1997– tots els usuaris de la xarxa tindran accés gratuït al *BOPB*, mentre que a partir del segon trimestre, el servei estarà sotmès a pagament, i caldrà formalitzar una subscripció alternativa a la versió impresa.

Mentrestant, el Centre d'Informació i Documentació Oficials elabora dues bases de dades d'ús intern, *BOP: butlletí oficial de la província* [13] i *BOPBE97: butlletí electrònic de la província* [14] que reproduïxen, respectivament, els sumaris i els textos íntegres del *Butlletí oficial de la província de Barcelona*. L'elaboració d'aquestes dues bases de dades persegueix el mateix objectiu que l'an-

10. Barcelona (Província), *Butlletí oficial de la província de Barcelona*, Año 47, n° 262 (1985, 1 nov.)- ([Barcelona: Diputació de Barcelona, 1985]-), diari (excepte diumenges), també disponible en línia.

11. Aquests òrgans són la Diputació Provincial de Barcelona, i les mancomunitats, consells comarcals i ajuntaments situats en el territori de la província.

12. Barcelona (Província), *Diputació de Barcelona* [en línia]: 24 hores amb els ajuntaments (Barcelona: la Diputació), accés gratuït, <<http://www.diba.es>>, [consulta: 28 oct. 1997].

teriorment citada *DOG...: sumaris del DOGC corresponents a...*: facilitar als usuaris del Centre la consulta de les publicacions oficials per a la localització de la documentació jurídica.

Pel que fa a l'Ajuntament de Barcelona, cal destacar que, a través del servei web, és possible consultar una selecció dels fascicles de la *Gasetta municipal* [15]. Aquesta publicació oficial¹³ recull les disposicions, actes, anuncis, etc., del consistori municipal.

d) Disposicions d'ens de l'Administració institucional de Catalunya

Dins l'àmbit de l'Administració institucional, cal destacar que el servei web de la Universitat de Tarragona permet l'accés als *Fulls oficials de la U.R.V. (FOU)* [16], que constitueixen la versió digitalitzada del butlletí oficial de la universitat –*Full oficial*¹⁴– on es publiquen les disposicions d'aquesta universitat.

e) Jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia i de les audiències provincials de Catalunya

Entre els organismes públics de Catalunya que desenvolupen funcions directament relacionades amb l'exercici de la potestat judicial –el Departament de Justícia de la Generalitat, i els propis òrgans jurisdiccionals–, no observem interès a facilitar l'accés electrònic a la jurisprudència dels tribunals de la nostra comunitat paral·lel al que observàvem entre els organismes que exerceixen les potestats legislativa i executiva. Si bé és veritat que el Govern de Catalunya ha desenvolupat una sèrie de projectes de racionalització i automatització de les oficines judicials que contemplaven, entre els seus objectius, l'agilitat dels tràmits necessaris per a l'elaboració de les resolucions judicials, i que, fins i tot, el projecte que s'està desenvolupant actualment –TEMIS (2a fase)– contempla la possibilitat de crear un sistema de recuperació del text de les resolucions judicials processades, cal tenir en compte que, en tots els casos, els beneficis d'aquestes iniciatives s'han adreçat directament als membres de les oficines judicials, i no s'han tingut en compte altres possibles usuaris externs.

En conseqüència, ens hem de situar en l'àmbit de les entitats privades per a trobar bases de dades que recullin la jurisprudència dels més alts òrgans jurisdiccionals de Catalunya. Aquestes entitats són l'editorial Fonts del Dret –vin-

13. Barcelona, *Gasetta municipal*, Any 72, núm. 1 (10 gen. 1985)-) ([Barcelona]: Ajuntament de Barcelona, [1985]-), 1 número cada 10 dies, també disponible en línia.

14. Universitat Rovira i Virgili, *Full oficial* ([Tarragona]: la Universitat, DL 1992-), irregular, també disponible en línia.

culada al bufet d'advocats Arias Velasco— i els col·legis d'advocats de Barcelona, Lleida i Tarragona. Com podem observar, totes quatre entitats se situen en l'òrbita de l'advocacia de Catalunya.

L'editorial Fonts del Dret publica, des de 1996, *Catalunya iuris* [17], un recull bimensual de les sentències dictades pel Tribunal Superior de Justícia i audiències provincials de Catalunya. De cada sentència, n'ofereix el text complet en llengua catalana. Les sentències produïdes originalment en llengua castellana són objecte de traducció al català per l'equip de redacció de la publicació. Aquest repertori també es publica en paper¹⁵, amb una periodicitat mensual.

La base de dades en línia *Colex Data* [18] permet la consulta dels índexs del suplement *Jurisprudència* de la *Revista jurídica de Catalunya*¹⁶, publicada pel Col·legi d'Advocats de Barcelona, que recull els fonaments de dret de les sentències dictades pel Tribunal Superior de Justícia i per les audiències provincials de Catalunya des de 1971. De cada sentència, n'ofereix la síntesi, normativa i remissió a la doctrina jurisprudencial d'altres sentències publicades en la mateixa revista, així com la referència al volum, any i pàgina on es localitza el text complet.

Quant a la jurisprudència de les audiències provincials, el Col·legi d'Advocats de Lleida inclou, com una opció del seu servei web, la consulta de la *Base de dades de l'Audiència Provincial de Lleida* [19], que recull el text complet de les sentències i actes resolutoris emesos per aquest tribunal des de començaments de la dècada dels vuitanta. A través del servei web del Col·legi d'Advocats de Tarragona es pot accedir a la *Base de dades de jurisprudència* [20], que recull el text complet de les sentències dictades per l'Audiència Provincial de Tarragona. En ambdós casos, la consulta de la base de dades és gratuïta per als col·legiats, i està sotmesa a pagament en el cas dels usuaris no col·legiats.

No podem passar al punt següent sense posar en evidència que la legislació i la jurisprudència produïda a Catalunya és accessible, juntament amb la legislació i la jurisprudència de la resta de les comunitats autònomes, a través de bases de dades produïdes fora de Catalunya, per editorials jurídiques com Aranzadi, Colex Data o La Ley-Actualidad. Aquesta última, a més, publica el *CD-ROM jurídic de Catalunya = CD-ROM jurídico de Cataluña* [21] que recull totes les lleis en vigor aprovades pel Parlament de Catalunya, tots els convenis col·lectius d'àmbit provincial i regional i una selecció de les sentències

15. Catalunya. Tribunal Superior de Justícia; et al, *Catalunya iuris: sentències del TSJC i AP*, Núm. 1 (març 1996)- (Barcelona: Fonts del Dret, 1996-), mensual, també disponible en CD-ROM.

16. *Revista jurídica de Catalunya. Jurisprudència* (Barcelona: Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona: Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, [1971]-), trimestral, ISSN 0210-4288.

dictades pel tribunal superior i audiències provincials de Catalunya des del 1990.¹⁷

f) *Fonts d'informació oficial d'àmbits territorials superiors a Catalunya*

La Infopista Jurídica i el Patronat Català Pro Europa, dues entitats de característiques molt diferents, han desenvolupat recursos d'informació accessibles a través d'Internet, per posar a l'abast dels usuaris de la xarxa la documentació oficial d'àmbits territorials més amplis que Catalunya.

La Infopista Jurídica és una empresa proveïdora de serveis telemàtics especialitzats en dret. Actualment, està elaborant la base de dades *Legislació* [25] que, quan estigui al cent per cent de les seves possibilitats, recollirà el text complet de la legislació de l'Estat espanyol, dels ens infraestatals i de les organitzacions internacionals. Per mitjà d'aquests documents seran consultables especialitats del dret, per ens productors i per conceptes jurídics ("veus"). Actualment (setembre de 1997), *Legislació* permet l'accés a les disposicions de l'Estat relatives a l'especialitat de dret civil. A ple rendiment es troba el servei d'alerta legislativa *Boletín de novedades legislativas* [22], produït i distribuït per La Infopista Jurídica. Els usuaris que s'hi subscriuen reben, amb una periodicitat quinzenal i per missatgeria electrònica, la referència bibliogràfica i comentaris de les disposicions publicades als diferents diaris oficials de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les comunitats europees.

El Patronat Català Pro Europa (abreujat PCPE) és un consorci públic creat l'any 1982 per iniciativa de la Generalitat de Catalunya que, per tal d'assolir els seus objectius fonamentals de formar, informar i sensibilitzar tot el conjunt de la societat catalana sobre la realitat comunitària, realitza un seguiment exhaustiu de les iniciatives de la Unió Europea amb una incidència directa a Catalunya.¹⁸ EL PCPE ha apostat fortament per Internet com a vehicle per a l'ofereïment d'una variada gamma de recursos d'informació especialitzats en les comunitats europees com, per exemple, el Servei Especialitzat d'Informació, un servei de difusió selectiva de la informació i documentació generada per les institucions de les comunitats europees a través de missatgeria electrònica. No obstant això, la majoria dels serveis que té previst d'incloure en el seu espai

17. Els subscriptors reben, a més, una publicació impresa quinzenal que conté les darreres sentències dictades a Catalunya, comentaris sobre les novetats legislatives i articles doctrinals.

18. Patronat Català Pro Europa, *Presentació del Patronat Català Pro Europa* [en línia], (Barcelona: el Patronat, [1997]), accés gratuït, <<http://www.gencat.es/pcpe/cpresen.htm>>, [consulta: 18 set. 1997].

web es troben, a hores d'ara, en fase de construcció.¹⁹ Així, aviat es posarà en funcionament la distribució a través de missatgeria electrònica de dues publicacions de periodicitat setmanal que, actualment, es distribueixen únicament per telefax: el *Butlletí de notícies de la UE*²⁰ i el *Butlletí de legislació de la Unió Europea*²¹. La primera recull, amb una periodicitat setmanal, resums dels fets i decisions i d'altres informacions de les comunitats europees que afecten especialment Catalunya. La segona publicació vol ser un instrument que permeti els col·lectius professionals seguir l'actualitat de la legislació comunitària i, amb aquesta finalitat, recull la referència bibliogràfica i, en alguns casos, el resum, de les disposicions i actes comunitaris més importants publicats al *Diario oficial de las Comunidades Europeas*: actes normatius vinculants, propostes de disposicions, sentències del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees, convocatòries de programes europeus per a la presentació de projectes o estudis, etc. També inclou disposicions publicades al *Boletín oficial del Estado* o al *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* que transportin, donin publicitat o despleguin la normativa comunitària. A través del servei web del Patronat Català Pro Europa, i de forma gratuïta, es podran consultar els índexs de matèries d'ambdues publicacions: *Índex de matèries del Butlletí notícies de la UE* [24] i *Índex de matèries del Butlletí de legislació de la UE* [23].

2.2. Fonts d'informació doctrinal

La font d'informació doctrinal sobre la globalitat del dret és, per antonomàsia, la revista jurídica d'informació general. Actualment dues entitats jurídiques establertes a Catalunya editen, i promouen l'edició de revistes d'aquest tipus a través dels seus espais web: El Web Jurídico i l'Editorial Bosch.

El Web Jurídico és una empresa catalana que, com La Infopista Jurídica, ha estat creada per a la difusió d'informació jurídica accessible a través d'Internet. Distribueix tres publicacions en sèrie que inclouen articles, notícies, etc., d'interès per a la generalitat dels juristes: *Resumen de prensa* [29], *Newsletters* [27] i *Iberlaw: boletín de información jurídica, fiscal y contable* [26]. Cal destacar que no

19. Trobareu informació actualitzada sobre els serveis d'informació electrònica del Patronat en funcionament, i sobre els que es troben en fase de construcció, a: Patronat Català Pro Europa, *Àrea d'informació* [en línia] ([Barcelona]: el Patronat), accés gratuït, <<http://www.gencat.es/pcpe/comanleg.htm>>, [consulta: 29 ag. 1997].

20. *Butlletí notícies CEE* (Brussel·les: Patronat Català Pro Europa, [199-]-), setmanal, distribuïda per telefax.

21. *Butlletí de legislació de la Unió Europea*, Any 8, 155 (15 gen. 1994)- (Barcelona [etc.]: Patronat Català Pro Europa, 1994-), setmanal, distribuïda per telefax.

existeix una versió paral·lela en paper de cap d'aquestes tres publicacions electròniques.

El *Resumen de prensa* ofereix el titular i un resum dels articles sobre l'actualitat jurídica espanyola publicats a la versió electrònica de diaris com *El Mundo*, *La Vanguardia*... Els titulars contenen vincles hipertextuals amb els articles, de forma que és possible accedir al seu contingut íntegre. *Newsletters* és un recull d'articles, memòries, tesis, comentaris, etc., de juristes i professionals que, desinteressadament, volen publicar-los a El Web Jurídico, i *Iberlaw: boletín de información jurídica, fiscal y contable* recull articles sobre qüestions jurídiques relatives a l'activitat econòmica d'empreses i particulars. Aquestes dues darreres publicacions estan incloses a l'*Área Jurídica*²² d'El Web Jurídico, un espai especialment concebut per a la distribució de revistes jurídiques; els seus responsables no descarten augmentar-ne el nombre de títols en un futur pròxim.

Per la seva banda, l'editorial Bosch edita, a través del seu servei web, la revista electrònica *Noticias jurídicas* [28]. Molts dels articles inclosos en aquesta publicació, són reproduïts, posteriorment, a la versió impresa homònima d'aquesta publicació,²³ que es distribueix gratuïtament.

Com podem observar, el nombre de revistes jurídiques d'informació general publicades en suport electrònic a Catalunya, és tan reduït com el de les publicades en suport paper. Cal destacar, d'altra banda, que els quatre títols descrits no reflecteixen, encara, una superació de l'etapa testimonial en l'edició electrònica de revistes jurídiques a través d'Internet.

2.3. Obres de referència²⁴

a) Bases de dades bibliogràfiques

Com succeeix en qualsevol disciplina científica, les bases de dades bibliogràfiques especialitzades en dret permeten als juristes la identificació i, sovint, la localització i la selecció de documents primaris que són del seu interès. Internet ha suposat un revulsiu per a la recerca d'informació jurídica a Catalunya, incrementant el nombre de bases de dades bibliogràfiques produïdes al nostre país, i millorant i ampliant l'accés a les ja existents.

22. *Área jurídica* [en línia] (Sant Cugat del Vallès: El Web Jurídico), accés gratuït <<http://www.intercom.es/webjur/areaaj/areaaj.htm>>, [Consulta: 1 set. 1997].

23. *Noticias jurídicas*, N° 1 (1986, jul.)- (Barcelona: Tesys, 1986-), irregular, també accessible en línia.

24. Entre els professionals del dret, les obres de referència són denominades, sovint, obres instrumentals.

No podem oblidar, però, que molt abans de l'aparició i expansió de la super-autopista de la informació, un gran nombre d'institucions jurídiques catalanes ja participaven en l'elaboració de la principal base de dades bibliogràfica sobre dret espanyol –i català– existent al mercat: “JURIDOC: base de datos de derecho, legislación y jurisprudencia”. “JURIDOC...” referencia tots els articles sobre ciències jurídiques apareguts en més de 160 revistes espanyoles, des de 1976. El buidatge de les revistes és realitzat, des dels seus inicis, per les més prestigioses institucions jurídiques de l'Estat espanyol, constituïdes en xarxa jurídica –la “Red de Cooperación de Bibliotecas y Servicios de Información y Documentación Jurídica”–, sota la coordinació de l'Àrea de Ciències Jurídiques del CINDOC. Entre les institucions de Catalunya que formen part de la xarxa, cal destacar el Parlament de Catalunya, el Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya, alguns organismes de la Generalitat de Catalunya –com ara, els departaments de Governació i de Justícia, el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, i l'Escola d'Administració Pública de Catalunya–, i la Universitat de Barcelona.

Existeixen diferents opcions per a accedir i consultar electrònicament “JURIDOC...”: en línia (a través de la xarxa Iberpac, RTC o Internet), en CD-ROM i en disquet magnètic.

- En línia, “JURIDOC...” forma part de la base de dades *ISOC: base de datos de ciencias sociales y humanas* [30], distribuïda pel CINDOC a través del seu Servei de Distribució de Bases de Dades. *ISOC...* referencia els articles i contribucions publicats a més de 1.600 revistes, actes de congressos, etc., espanyols especialitzats en humanitats i ciències socials. El registre corresponent a cada document inclou, a més dels camps de dades propis de la descripció bibliogràfica, un resum elaborat pel seu propi autor. Un cop dins la base de dades *ISOC...*, és possible consultar, independentment, cada una de les subbases temàtiques (com, per exemple, “JURIDOC...”).²⁵
- En CD-ROM, forma part de la base de dades *CSIC: ICYT, ISOC, IME, CIRBIC* [31], que, com indica el subtítol, inclou d'altres bases de dades produïdes o distribuïdes pel CINDOC. A diferència de la versió en línia, cada registre inclou, estrictament, els camps de dades propis de la descripció bibliogràfica.²⁶

25. També és possible la consulta conjunta de totes les bases produïdes i distribuïdes pel CINDOC: *ALAT*, *CD-ROM residuos*, *CIRBIC*, *DATRI*, *ICYT* i *IME* –a part de la pròpia *ISOC*.

- En disquet magnètic, “JURIDOC...” és editat amb el títol *Índice español de ciencias sociales. Serie C: Derecho* [32], i és el resultat de la digitalització de la publicació impresa del mateix títol.²⁷ Ambdues versions s’editen separatament de la resta de subbases que constitueixen l’ISOC.

La contribució d’Internet a l’ampliació i millora dels recursos d’informació bibliogràfica rellevants per als juristes ha tingut, com a primeres i més consolidades manifestacions, l’accés en línia als catàlegs bibliogràfics d’algunes biblioteques, i als catàlegs de fons d’editorials, distribuïdors i llibreters.

La majoria dels catàlegs bibliogràfics que, actualment, són accessibles a través d’Internet, pertanyen a les biblioteques universitàries que imparteixen ensenyaments jurídics:

- Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona [36].
- Biblioteca de la Universitat de Barcelona [37].
- Biblioteca de la Universitat de Girona (que permet l’accés als registres de tot els documents de la Biblioteca [38], o, específicament, als registres dels documents sobre dret [39]).
- Servei de Biblioteca i Documentació de la Universitat de Lleida [40].
- Biblioteca de la Universitat Oberta de Catalunya [41].
- Biblioteca de la Universitat Pompeu Fabra [42].
- Universitat Rovira i Virgili [43].

Recordem, a més, que els registres bibliogràfics de tots aquests catàlegs s’integren al Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya [35], accessible via telnet.

Fora de l’àmbit universitari, el ritme de connexió dels catàlegs bibliogràfics a la xarxa Internet és molt més lent. En aquests moments, només podem citar dos exemples entre les biblioteques que disposen de fons jurídics: els catàlegs col·lectius de la Xarxa de Biblioteques del CSIC a Catalunya [44], i el Catàleg Automatitzat de la Biblioteca del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya [34]. D’altres biblioteques jurídiques que tenen previst oferir, a curt

26. Trobareu informació actualitzada sobre les diferents modalitats d’accés electrònic a aquesta base de dades a: “JURIDOC [en línia]: base de datos de derecho, legislación y jurisprudencia”, en: CINDOC, *JURIDOC [en línia]: base de datos de derecho, legislación y jurisprudencia* (Madrid: CINDOC), accés gratuït, <<http://www.cindoc.csic.es/juridoc.htm>>, [consulta: 1 set. 1997].

27. *Índice español de ciencias sociales. Serie C: Derecho* (Madrid: ISOC, 1977-), anual, també disponible en disquet, en línia (*ISOC: base de datos de ciencias sociales y humanas*), i en CD-ROM (*CSIC: IICYT, ISOC, IME, CIRBIC*).

termini, l'accés a través d'Internet als seus catàlegs són el Parlament de Catalunya, el Col·legi d'Advocats de Lleida [33] –actualment només permet consultar la relació de les novetats bibliogràfiques–, i el Col·legi d'Advocats de Barcelona.²⁸

Entre els editors i distribuïdors de Catalunya especialitzats en dret, que permeten l'accés als seus catàlegs, tenim Ariel [45], Barcanova [46], la Diputació de Barcelona [49], Gestión 2000 [50], Praxis [52] i la Universitat de Lleida [53]. Alguns ofereixen, a més de la consulta dels fons editorials, la realització de telecomandes d'obres del catàleg per a la seva adquisició, com, per exemple, la Casa Editorial Bosch [47], Bosch Llibres [48] i J.M. Bosch Editor [51]. D'altra banda, La Infopista Jurídica, una empresa de característiques similars a El Web Jurídico, està desenvolupant el projecte *Bibliografía* [54], una base de dades bibliogràfica que, quan entri en funcionament, permetrà la recerca i adquisició, a un cost competitiu, d'obres doctrinals de contingut jurídic.

No ens hem referit en aquest subapartat als serveis de sumaris, d'índexs i de resums de documents oficials, perquè ja els hem tractat a l'apartat 2.1.

b) Directoris de recursos d'informació accessibles a Internet

La majoria de les entitats jurídiques de Catalunya que disposen de servei web, elaboren directoris de recursos d'informació sobre dret, accessibles a la xarxa Internet. Els directoris creats per les biblioteques universitàries són els més valorats, tant per l'exhaustivitat dels recursos referenciats, com per la constant actualització del contingut. Aquests directoris són: *Dret a Internet* [58], del Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona; *Fent dret per Internet* [59] i *Publicacions electròniques jurídiques* [61], de la Biblioteca de la Universitat de Barcelona; *Dret* [55], de la Biblioteca de la Universitat de Girona; *Dret* [56], de la Biblioteca de la Universitat Oberta de Catalunya, i *Dret* [57], de la Biblioteca de la Universitat Pompeu Fabra.

Fora de l'àmbit universitari, cal destacar el *Motor de recerca* [60], creat per La Infopista Jurídica amb l'objectiu de permetre la localització d'informació jurídica disponible a Internet, d'acord amb els arguments de recerca establerts pel propi usuari de la xarxa.

28. La informació relativa a la Biblioteca del Col·legi es troba al següent espai web: Col·legi d'Advocats de Barcelona, *Biblioteca* [en línia] (Barcelona: el Col·legi), accés gratuït, <<http://www.icab.es/text/s011.htm>>, [consulta: 27 oct. 1997].

c) *Diccionaris de dret*

En aquest moment (octubre de 1997), comptem amb dos diccionaris electrònics produïts a Catalunya, que recullen la terminologia jurídica general: el “Diccionari jurídic català” [62] i *Diccionario de derecho* [63].

El “Diccionari jurídic interactiu” és la versió electrònica del *Diccionari jurídic català*,²⁹ i es distribueix com a eina de consulta terminològica, incorporada a la versió en disc compacte del DOGC. Els usuaris d'aquesta publicació poden accedir a la definició dels termes jurídics que apareixen a les disposicions, ja que aquests termes estan enllaçats, mitjançant vincles hipertextuals, amb les entrades del diccionari. A més, també poden conèixer els equivalents dels termes al castellà, francès i italià.

Per la seva banda, l'Editorial Bosch ha publicat, en CD-ROM, la versió electrònica de la segona edició del *Diccionario de derecho*,³⁰ obra cabdal de la terminologia jurídica en llengua castellana, elaborada per Lluís M. Ribó i Duran.

d) *Directoris d'entitats jurídiques*

Les guies judicials dels col·legis d'advocats de Lleida [64] i de Tarragona [65] són accessibles a través d'Internet. Aquestes guies contenen l'organigrama dels respectius col·legis, informació sobre els serveis que ofereixen, i dades sobre altres entitats i particulars relacionats amb la pràctica jurídica a les respectives demarcacions territorials. L'accés al contingut de les guies està restringit als seus respectius col·legiats.

3. FONTS D'INFORMACIÓ SOBRE BRANQUES DEL DRET I DISCIPLINES JURÍDIQUES

En aquest segon apartat, descriurem les fonts d'informació electrònica produïdes a Catalunya, que contenen informació rellevant per a cada una de les branques i disciplines jurídiques en què s'estructura tradicionalment l'àrea de coneixement del dret. Seguint aquest esquema tradicional, que, tal i com indica Ángel Latorre³¹ continua tenint una vigència teòrica i pràctica, descriurem,

29. *Diccionari jurídic català* (Barcelona: Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986), també disponible en CD-ROM (“Diccionari jurídic interactiu”).

30. Luis Mª Ribó Durán, *Diccionario de derecho*, 2^a ed. (Barcelona: Bosch, 1995), també disponible en CD-ROM.

31. Ángel Latorre, “Las ramas del derecho”, en: Ángel Latorre, *Introducción al derecho*, nueva ed. puesta al día (Barcelona: Ariel, 1994), p. 155-194.

en primer lloc, les fonts especialitzades en les branques vinculades, fonamentalment, al dret públic: dret internacional públic, dret constitucional, dret administratiu, dret financer, dret processal, i dret penal. En segon lloc, descriurem les branques considerades dins l'àmbit del dret privat: dret civil, dret mercantil, i dret del treball i de la seguretat social. Finalment, ens referirem a una sèrie de publicacions electròniques produïdes a Catalunya, el contingut de les quals està especialitzat en temes jurídics no contemplats per la classificació clàssica de les branques i que manifesten una equidistància respecte als àmbits públic i privat del dret. I no ens oblidarem de les mostres existents de serveis electrònics especialitzats en disciplines que, d'acord amb la caracterització d'Àngel Latorre, contemplen els fenòmens jurídics des de perspectives diferents del dret positiu, com són el dret romà, o el dret comparat.

3.1. Branques de dret públic

a) Dret internacional públic

Entre les fonts d'informació electrònica, produïdes a Catalunya, sobre dret internacional públic, cal destacar, en primer lloc, el manual interactiu en disc compacte titulat *Dret internacional públic* [67]. Aquesta obra s'inscriu en el context dels mòduls didàctics multimèdia en llengua catalana, desenvolupats pel Servei de Publicacions de la Universitat Oberta de Catalunya (EDIUOC), amb l'objectiu de donar suport a l'ensenyament no presencial dels estudis de dret. D'altra banda, El Web Jurídico distribueix la revista electrònica *Actualidad internacional* [66], que recull articles, disposicions legals i tractats internacionals d'interès per als especialistes de dret internacional, seleccionats per l'advocat Sergio Giménez Sant del bufet Mullerat & Roca.

b) Dret constitucional

Dins la zona oberta d'Internet, cal destacar la presència de dues fonts d'informació sobre dret constitucional espanyol: el directori de recursos accessibles a través d'Internet titulat *Dret constitucional* [68], que és elaborat pel professor de la Universitat de Lleó, Jordi Barrat i Esteve, i els butlletins d'actualitat informativa sobre aquesta especialitat, elaborats per l'Àrea de Dret Constitucional de la Universitat de Barcelona.

La primera publicació permet l'accés als recursos de la zona oberta d'Internet sobre dret constitucional. El seu abast és internacional, tot i que presta especial atenció als recursos de l'àmbit espanyol. El principal mèrit d'aquest

directori és l'aplicació de criteris de qualitat en la selecció dels recursos d'informació repertoriats. A més, cada recurs seleccionat va acompanyat d'un nivell crític consistent en la indicació, mitjançant signes gràfics, de la seva alta o baixa fiabilitat i en la consignació de la darrera data, en la qual el propi Jordi Barrat ha valorat la seva qualitat. L'inconvenient d'aquesta font és el retard de la seva actualització, retard comprensiu si es té en compte la limitació de recursos humans invertits en la seva elaboració.

L'Àrea de Dret Constitucional de la Universitat de Barcelona, dins el seu servei web, inclou les següents publicacions referencials especialitzades en dret constitucional: *Boletín de actualidad parlamentaria* [72], *Boletín de actualidad normativa* [71], *Boletín de actualidad jurisprudencial* [70] i *Boletín de actualidad bibliográfica* [69].

El *Boletín de actualidad parlamentaria* es divideix en dues sèries, A i B. La sèrie A –*Cortes Generales*– dona la referència de tots els projectes i proposicions de llei publicats al *Boletín oficial de las Cortes Generales* durant la VI legislatura (actualment en curs), i dels decrets- llei convalidats en aquest mateix període. A més, inclou les referències dels documents del *Boletín oficial de las Cortes Generales* i dels diaris de sessions dels plens del Congrés dels Diputats i del Senat que reflecteixen les diferents fases de la tramitació dels procediments legislatius rellevants per a l'Àrea de Dret Constitucional, i reproduïx l'ordre del dia de les sessions d'una sèrie de Comissions del Congrés, del Senat i Mixtes interessants per a l'Àrea. La sèrie B del *Boletín de actualidad parlamentaria* –*Parlamento de Catalunya*– dona la referència de la publicació al *Butlletí oficial del Parlament de Catalunya* de tots els projectes i proposicions presentats a l'Assemblea Legislativa de Catalunya durant la present V legislatura. També inclou les referències dels documents publicats al *Butlletí oficial del Parlament de Catalunya* i al *Diari de sessions del Parlament de Catalunya* que reflecteixen les diferents fases de la tramitació d'aquells projectes i proposicions seleccionats. Els projectes i proposicions són presentats seguint un ordre cronològic de publicació al *Butlletí oficial del Parlament de Catalunya*.

El *Boletín de actualidad normativa* té l'objectiu de referenciar, amb una periodicitat quinzenal, les disposicions normatives d'interès per a l'Àrea de Dret Constitucional, publicades al *Boletín oficial del Estado* i al *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya*, des d'octubre de 1996. Les referències apareixen ordenades per data de publicació al *BOE* i al *DOGC*, i per rang normatiu.

El *Boletín de actualidad jurisprudencial* referencia les resolucions judicials dictades pel Tribunal Constitucional i pel Tribunal Suprem de Justícia.

Del Tribunal Constitucional, inclou totes les sentències, les providències que informen de l'inici de nous procediments davant el tribunal, i les providències i actes resolutoris que informen d'incidències en els procediments pendents. De cada resolució dona la referència bibliogràfica amb indicació de la data i número del *Boletín oficial del Estado* en què va ser publicada; les resolucions apareixen ordenades cronològicament per la data de publicació al *Boletín oficial del Estado*. Del Tribunal Suprem de Justícia dona la referència bibliogràfica (incompleta) de les sentències més interessants per a l'Àrea de Dret Constitucional. Les resolucions apareixen ordenades per la data en la qual van ser dictades. El *Boletín de actualidad jurisprudencial* inclou l'opció "Sentencias de otros tribunales", però en aquests moments (setembre de 1997) és buida.

El *Boletín de actualidad bibliográfica* referencia les novetats bibliogràfiques sobre dret constitucional més importants aparegudes al mercat editorial espanyol. També reproduïx els sumaris de les revistes sobre dret constitucional espanyol.

Per la seva banda, l'editorial PPU va publicar, el 1994, *Derecho al honor y libertad de expresión: jurisprudencia del Tribunal Constitucional* [74] i *Actos procesales de comunicación: jurisprudencia del Tribunal Constitucional* [73]. Totes dues abracen el període 1981-1993, i no han estat reeditades ni, per tant, actualitzades.

c) *Dret administratiu*

Entre les fonts d'informació electròniques especialitzades en dret administratiu, podem distingir les que tracten d'abraçar tot el conjunt d'aquesta branca, de les que centren el seu interès en alguna de les activitats que són objecte del seu estudi.

Al primer grup pertanyen *Dret administratiu: butlletí de recerca normativa i jurisprudencial* [78] i "Jurisprudencia" [86], repertori editat en disquet magnètic com a material d'acompanyament de la publicació impresa *Código de derecho administrativo*.³²

Dret administratiu: butlletí de recerca normativa i jurisprudencial constitueix la versió electrònica d'un butlletí intern elaborat per un grup de becaris del Departament de Dret Administratiu i Dret Processal de la Universitat de Bar-

32. *Código de derecho administrativo* (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, DL 1995-), 2 vol. (fulls solts + 2 disquets (3^{1/2} pol.) (Praxis códigos), quadrimestral, fulls solts actualitzables. Requeriments del sistema del disquet: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior.

celona, i és accessible a la zona oberta d'Internet, que recull les referències bibliogràfiques dels documents parlamentaris, disposicions legislatives i administratives i resolucions judicials rellevants per al dret administratiu, produïdes a Catalunya, l'Estat i les comunitats europees durant el període comprès entre l'octubre de 1995 i el maig de 1996. De cada document inclou la referència bibliogràfica –amb indicació, sempre que és possible, de la font oficial en la qual va ser publicada–, així com una sèrie de descriptors (“veus”) assignats d'acord amb el seu contingut. Els documents apareixen ordenats d'acord amb l'aplicació successiva dels següents criteris: descriptor principal del document, publicació oficial i òrgan productor del document, rang normatiu, i data de publicació. L'equip que elabora el butlletí espera actualitzar-lo en el futur.

“Jurisprudència” reproduïx el text complet de les resolucions judicials de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les comunitats europees que, a la publicació impresa *Código de derecho administrativo*, apareixen citades i relacionades amb les normes administratives fonamentals del conjunt de l'Estat.

L'editorial Praxis acompanya la seva publicació en fulls solts actualitzables *Código de derecho administrativo*, del disquet titulat “Jurisprudència”, que conté la jurisprudència de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les comunitats europees sobre dret administratiu, referenciada a la publicació impresa. De totes les resolucions judicials, n'ofereix el text complet.

Les subbranques del dret administratiu que han suscitat més interès per part dels productors catalans de fonts d'informació electrònica són el dret de les administracions locals –o dret local–, el dret del medi ambient i el dret urbanístic.

Quant al dret local, cal destacar el directori de recursos accessibles a través d'Internet titulat *Normativa* [91], confeccionat per la Diputació de Barcelona. Aquest directori, al setembre de 1997, donava accés a les següents fonts d'informació:

- Recursos produïts per la pròpia Diputació de Barcelona:

- *DOCE: diario oficial de la C.E.* (<http://www.diba.es/lightbase/doce/index.htm>). Permet la consulta de les referències dels documents publicats a les sèries C i L del *Diario oficial de las Comunidades Europeas*, durant els anys 1995 i 1996.

- *Dret local* (<http://www.diba.es/lightbase/dret.htm>). Inclou tres bases de dades independents que referencien i comenten, respectivament, la doctrina [79], la legislació [81] i la jurisprudència [80] de l'Estat i de Catalunya sobre administració local, produïda des de 1989. Abans de distribuir-les a través d'Internet, la Diputació de Barcelona –en col·labora-

ció amb la Federació de Municipis de Catalunya— havia editat dues publicacions en disquet magnètic que integraven el contingut de les tres sub-bases: la *Base de dades de dret local* [75], editada l'any 1994, i el *Codi de règim local 1995: legislació sobre règim local vigent a Catalunya* [77], editat l'any 1996. Està previst que, abans de finalitzar l'any 1997, la base de dades en disquet magnètic sigui actualitzada i reeditada.

- La *normativa padró municipal* (<http://www.diba.es/cgi-bin/cgi4.exe?par=9B>), el *Codi de règim local 1995* (<http://www.diba.es/lightbase/codi/index.htm>) i la *Llei 13/1995, de contractes de l'Estat* (<http://www.diba.es/lightbase/lce/index.htm>) contenen el text complet de disposicions legislatives i administratives que afecten l'Administració local.

- L'*Ordenança general de serveis funeraris* (<http://www.diba.es/ordfun.htm>), els *Protocols d'inspecció de l'àmbit del consum* (<http://www.diba.es/cgi-bin/cgi4.exe?par=9A>) i el *Reglament del servei d'arxiu municipal* (<http://www.diba.es/regarxiu.htm>) contenen les disposicions administratives de la Diputació de Barcelona i dels ajuntaments inclosos en la seva jurisdicció.

- *Ordenances fiscals* (<http://www.diba.es/cgi-bin/cgi4.exe?par=98>) conté els models necessaris per a la confecció d'ordenances fiscals.

- *Formularis de gestió de serveis municipals* (<http://www.diba.es/cgi-bin/cgi4.exe?par=97>). És un repertori dels formularis referents a la gestió de serveis municipals continguts al *Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals*. Estan adreçats als gestors públics, singularment dels petits municipis.

- Recursos elaborats per altres organismes: *BOE: Boletín oficial del Estado* (<http://www.boe.es>) i *DOGC: Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* (<http://www.gencat.es>).

Passant al dret del medi ambient i de l'urbanisme, cal tenir en compte que les comunitats autònomes gaudeixen de competències legislatives àmplies sobre aquestes dues matèries. La producció de fonts d'informació electròniques sobre les dues matèries a Catalunya reflecteix la capacitat reguladora assolida pels òrgans legislatius i executius autonòmics, de forma que al costat de les publicacions consagrades a la recopilació d'informació rellevant per al conjunt de l'Estat, en trobem d'altres centrades en una sola comunitat autònoma i, especialment, en Catalunya. Entre les primeres, tenim *MED: sistema de medio ambiente informatizado* [88] i *URB: sistema urbanístico informatizado* [92], totes dues editades per Tibidabo, que recullen el text complet de tota la legislació de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les comunitats europees sobre

medi ambient i urbanisme, respectivament. Ambdues publicacions es divideixen, d'antuvi, en apartats corresponents a l'Estat i les comunitats europees, i a cada una de les comunitats autònomes, i, dins de cada apartat, les disposicions amb les seves correspondències jurisprudencials i doctrinals, es distribueixen per matèries ordenades alfabèticament. A més, ambdues publicacions inclouen un apartat de models i formularis que, en el cas d'*URB: sistema urbanístico informatizado*, constitueix el contingut central d'una altra base de dades: *MODURB: modelos de urbanismo informatizados* [90]. D'altra banda, l'editorial PPU va editar, entre 1993 i 1994, una recopilació de la jurisprudència del Tribunal Suprem de Justícia sobre temes urbanístics titulada *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Urbanismo* [85]. En el moment en què va cessar la publicació, havia recollit la jurisprudència produïda durant el període comprès entre gener de 1992 i juny de 1993.

L'editorial Tibidabo va iniciar, el 1995, la publicació de repertoris de legislació sobre especialitats jurídiques de cada una de les comunitats autònomes. Seguint el model dels repertoris consagrats a tot l'Estat, descrits anteriorment, han aparegut, fins al moment actual, les publicacions especialitzades en dret del medi ambient i dret urbanístic. En el cas de Catalunya, *MED-Catalunya: sistema del medi ambient* [89] i *URB-Catalunya: sistema urbanístic* [93] recullen la legislació i normes de desenvolupament del Parlament i del Govern de la Generalitat sobre cada una de les dues matèries. Les disposicions es presenten en text complet i en llengua catalana, i van acompanyades de concordances jurisprudencials i doctrinals. Per la seva banda, la Direcció General d'Urbanisme de la Generalitat de Catalunya va iniciar, el 1993, l'edició de la base de dades *Legislació i disposicions d'urbanisme: recopilació de la legislació i les disposicions publicades per la Direcció General d'Urbanisme* [76], amb el propòsit de recollir el text complet de la normativa vigent a Catalunya sobre temes urbanístics, en finalitzar cada any: lleis aprovades pel Parlament de Catalunya i disposicions legislatives i administratives dictades pel Govern de la Generalitat i per la Direcció General d'Urbanisme. De moment, però, només se n'ha publicat el primer número corresponent al període 1978-1993, i no se'n preveu l'actualització. Aquesta publicació és el resultat de la fusió de tres publicacions editades, en suport paper, per la mateixa Direcció General dins la seva col·lecció "Legislació i disposicions d'urbanisme": *Decrets i resolucions d'urbanisme*,³³ *Legislació i disposicions d'urbanisme*³⁴ i *Entitats urbanístiques col·laboradores a Cata-*

33. *Decrets i resolucions d'urbanisme* (Barcelona: Generalitat de Catalunya, Direcció General d'Urbanisme, [1983?]-) (Legislació i disposicions d'urbanisme), anual a partir de 1984.

34. Catalunya, *Legislació i disposicions d'urbanisme* (Barcelona: Generalitat de Catalunya, Direcció General d'Urbanisme, 1993) (Legislació i disposicions d'urbanisme; 13), ISBN 84-393-1410-8.

lunya.³⁵ Aquesta última constitueix un directori d'associacions administratives de propietaris inscrites al Registre d'Entitats Col·laboradores.

D'altres subbranques del dret administratiu han suscitat interès per part dels editors catalans de fonts d'informació electròniques. Praxis edita, com a material d'acompanyament de l'obra en fulls solts actualitzables *Manual de legislación educativa: estatal y autonómica*,³⁶ un repertori en disquet magnètic [87] que inclou el text complet de les disposicions reguladores del sistema educatiu no universitari, dictades pel Ministeri d'Educació, i per totes les administracions amb competències en aquesta matèria. PPU va editar, entre 1993 i 1994, tres recopilacions a text complet de la jurisprudència del Tribunal Suprem relativa a tres sectors diferents del dret administratiu: *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Contencioso administrativo* [82], *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Expropiación forzosa y contratos administrativos* [83], i *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Función pública* [84]. De moment, aquests tres repertoris no han estat actualitzats.

d) Dret financer i tributari (o fiscal)

Les fonts d'informació electrònica produïdes a Catalunya sobre dret financer, s'han orientat, principalment, als temes tributaris, és a dir, a l'estudi de l'ordenament jurídic que regula l'establiment i aplicacions dels tributs. Les competències legislatives de l'Estat sobre aquesta matèria són molt àmplies –exclusives pel que fa a l'hisenda general–, i, en conseqüència, la gran majoria de les publicacions existents tenen per objectiu recollir informació aplicable a tot el conjunt de l'Estat, incloent-hi la informació relativa als sistemes tributaris de les comunitats autònomes i de les comunitats europees. Tres d'aquestes publicacions d'abast estatal inclouen i interrelacionen diferents tipus d'informació relativa al dret tributari: *Base de datos fiscal* [95] i *Carta tributaria* [96], editades per Praxis, i *FIS: sistema fiscal informatizado* [100], editada per Tibidabo.

La *Base de datos fiscal* (disponible en disc compacte i en disquet magnètic) recull i interrelaciona la legislació de l'Estat i comunitats autònomes, la jurisprudència dels principals tribunals espanyols³⁷ i les resolucions i consultes de la

35. *Entitats urbanístiques col·laboradores a Catalunya* (Barcelona: Generalitat de Catalunya, Direcció General d'Urbanisme, 1987-) (Legislació i disposicions d'urbanisme), bianual.

36. *Manual de legislación educativa: estatal y autonómica*, coordinadores: Mª Antonia Casanova Rodríguez, José Mª Vera Mur (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, cop. 1996-), 1 vol. (fulls solts) + disquets (3^{1/2} pol.) (Praxis educación), quadrimestral, fulls solts actualitzables.

37. Concretament, la jurisprudència del Tribunal Constitucional, Tribunal Suprem de Justícia, Audiència Nacional, Tribunal Econòmic Administratiu Central, tribunals superiors de justícia de les diferents comunitats autònomes i audiències provincials.

Direcció General de Tributs. De tots els documents, n'ofereix el text complet. La base de dades pot ser interrogada per conceptes, per articles de les lleis i reglaments, i per dates. La publicació es complementa amb dues publicacions impreses: un servei de fulls solts actualitzables de periodicitat trimestral i un servei de tramesa urgent de novetats i modificacions legislatives (el *Praxis exprés*).

La *Carta tributaria* constitueix un compendi d'informació i documentació de l'Estat espanyol sobre dret tributari d'àmbit estatal que combina el suport paper i els suports electrònics (disquet magnètic i disc òptic) amb diferents finalitats.

- En suport paper s'ofereix la informació corrent, amb una periodicitat bimensual. Aquesta informació es divideix en tres parts: "Noticiario"³⁸ –que inclou informació sobre les darreres novetats de l'actualitat tributària–, "Monografías"³⁹ –que inclou informes monogràfics per a resoldre els temes més complexos–, "Documentación"⁴⁰ –que inclou el text complet de projectes normatius, disposicions normatives amb comentaris, resolucions administratives, sentències, consultes, així com un repertori bibliogràfic–, i es complementa amb índexs trimestrals amb acumulatius anuals.

- En suport electrònic s'ofereix, d'una banda, "Documentación" [98], un compendi trimestral en disc compacte de tota la informació fiscal actualitzada publicada a la *Carta tributaria* des del 1985, i, de l'altra, la "Cartadata" [97], la versió en disquet magnètic dels índexs impresos anteriorment indicats que remetent a resums dels documents inclosos a la publicació.

Per la seva banda, *FIS: sistema fiscal informatizado* recull el text complet de la legislació de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les comunitats europees sobre dret fiscal, així com correspondències jurisprudencials. L'obra presenta l'estructura típica dels diccionaris legislatius: les disposicions estan distribuïdes en 95 apartats i 151 subapartats corresponents als diferents tipus d'impostos i, dins cada apartat, en matèries ordenades alfabèticament. En total ofereix més

38. "Noticiario", *Carta tributaria* [multimèdia], director: José Antonio Cortés (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, DL 1985-) (Praxis fiscal), quinzenal.

39. "Monografías", *Carta tributaria* [multimèdia], director: José Antonio Cortés (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, DL 1989-) (Praxis fiscal), quinzenal.

40. "Documentación", *Carta tributaria* [multimèdia], director: José Antonio Cortés (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, DL 1985-) (Praxis fiscal), quinzenal.

de 3.800 a través de l'índex alfabeticat.

Amb idèntica vocació d'abraçar el dret tributari aplicable al conjunt de l'Estat, però selectius quant al tipus d'informació recopilada, tenim dues publicacions en disquet magnètic: el repertori de jurisprudència del Tribunal Suprem titulat *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Derecho tributario* [99], que va ser editat per PPU entre 1993 i 1994, i el repertori de formularis i models titulat "Formularios tributarios: impuestos estatales" [102], que és editat per Praxis com a material d'acompanyament de l'obra en fulls solts actualitzables del mateix nom.⁴¹ Aquesta última, a part dels formularis, també inclou comentaris.

La informació relativa al sistema de tributs locals també és objecte de diferents publicacions electròniques. Així, l'editorial Tibidabo edita la base de dades *Flocal: sistema tributario local informatizado* [101], disponible en disquet i en disc compacte, que recull, ordenats alfabèticament, els tributs de totes les activitats econòmiques, empresarials, professionals, artístiques i ramaderes independents extretes de les diferents disposicions legals que les regulen, i de cada una ofereix tots els aspectes de tipus fiscal sobre pressupostos, recàrrecs, taxes, tributs, etc.

Alguns ens locals de Catalunya han mostrat interès per la informació electrònica sobre els tributs aplicables en els seus respectius àmbits territorials. Així, el Centre d'Informació i Documentació Oficials de la Diputació de Barcelona ha creat i manté, per a les seves tasques d'informació sobre documentació oficial, dues bases de dades de consulta local: *NOFISCAL*, que inclou la normativa fiscal sobre ajuntaments des de 1992, i *ORFISCAL*, que inclou les ordenances fiscals des de 1996. Igualment, l'Ajuntament de Barcelona permet l'accés a les *Ordenances fiscals...* [94], a través del seu servei web.

Recordem, finalment, els *Informes de fiscalització*, editats en disc compacte per la Sindicatura de Comptes de Catalunya, als quals ens hem referit a l'apartat 1.

e) Dret processal

Dues notes caracteritzen la producció catalana de fonts d'informació electrònica sobre dret processal: el predomini de la recopilació d'informació relativa al dret processal civil, i l'interès per les eines informàtiques orientades a la normalització de l'ús del català en l'àmbit judicial.

41. Jorge Sopena Gil, *Formularios tributarios: impuestos estatales* (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, cop. 1992-), 2 vol. (fulls solts) + 1 disquet (3^{1/2} pol.) + avançaments, (Praxis formularios), quadrimestral, fulls solts actualitzables.

La font d'informació que recull una major diversitat de documents sobre dret processal aplicable al conjunt de l'Estat és *Práctica procesal civil* [105]. Aquesta publicació constitueix la versió electrònica dels onze volums que componen la vint-i-dosena edició del clàssic *Manual de formularios ajustados a las leyes de enjuiciamiento civil y demás de igual índole* del professor Guillem Maria de Brocà (no en va, se'l coneix popularment com els "formularios de Brocà"), que va ser editat per primer cop el 1875. Igual que la vint-i-dosena edició impresa, recull els textos legals, comentaris, formularis, jurisprudència i bibliografia sobre procediment civil de l'Estat i de les comunitats autònomes; a més, incorpora els fonaments jurídics de 3.200 sentències. L'objectiu d'aquesta obra és cobrir les llacunes que deixen els tractats i manuals de dret processal per les seves limitacions funcionals i d'espai.

Sense la mateixa diversitat documental que *Práctica procesal civil*, però amb el mateix objectiu de recollir informació aplicable al conjunt de l'Estat, l'editorial Praxis edita tres repertoris de formularis processals en disquet magnètic: "Formularios procesales civiles" [109], "Formularios de demandas ejecutivas: Ley de Enjuiciamiento Civil y Ley Cambiaria y del Cheque" [106] i "Formularios de derecho de familia" [107]. Cada un d'aquests repertoris reproduceix, en suport electrònic, els formularis que s'inclouen en una publicació impresa de la qual adopta el títol.⁴² "Formularios procesales civiles" recull formularis relatius a tot conjunt del procediment civil; "Formularios de demandas ejecutivas...", els relatius a tots els supòsits de demanda executiva previstos a l'art. 1429 de la Llei d'enjudiciament civil, en relació amb els arts. 1430 i 1433 de la pròpia llei, a més dels regulats per la *Llei canviària i del xec*. Finalment, "Formularios de derecho de familia" conté els formularis derivats de la *Llei 30/1981, de 7 de juliol, reguladora del matrimoni en el Codi civil i del procediment en les causes de nul·litat, separació i divorci* i de la *Llei 11/1981, de 13 de maig, reguladora de la filiació, pàtria potestat i règim econòmic del matrimoni*.

42. Aquestes publicacions, editades en fulls solts actualitzables, són, respectivament:

Josep Maria Torres Llitas; Alfonso Gili Jáuregui, *Formularios procesales civiles* (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1995]-), 2 vol. (fulls solts) + 1 disquet (3^{1/2} pol.) + avançaments, (Praxis formularios), semestral, fulls solts actualitzables.

Josep Feliubadaló Plans, *Formularios de demandas ejecutivas: Ley de Enjuiciamiento Civil y Ley Cambiaria y del Cheque* (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1995]-), 2 vol. (fulls solts) + 1 disquet (3^{1/2} pol.) + avançaments, (Praxis formularios), semestral, fulls solts actualitzables.

Mercedes Pigem Palmés, *Formularios de derecho de familia* (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1995]-), 1vol. (fulls solts) + 1 disquet (3^{1/2} pol.) + avançaments, (Praxis formularios), anual, fulls solts actualitzables.

Els repertoris *Formularis de dret matrimonial* [103], adreçat als professionals del món del dret que desenvolupen la seva activitat en els jutjats de família, i *Formularis del procés laboral* [108], adreçat als qui la desenvolupen als jutjats del social, van ser editats l'any 1991, en el context de la Campanya de Normalització Lingüística en els àmbits jurídic i judicial. Ambdues publicacions van comptar amb el suport del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, i tenen l'objectiu de difondre i millorar el coneixement i l'ús del català en aquelles dues especialitats de la pràctica judicial. La primera de les dues publicacions inclou, a més, el "Vocabulari jurídic matrimonial" [104].

f) Dret penal

L'editorial PPU va editar les dues úniques fonts d'informació sobre dret penal produïdes a Catalunya de les quals tenim coneixement: *Derecho penal constitucional: jurisprudencia del Tribunal Constitucional* [110], que, com indica el títol, recull la jurisprudència produïda pel Tribunal Constitucional sobre aquesta especialitat fins al 1993, i *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Penal* [111], una publicació en sèrie que durant la seva curta vida va recopilar la jurisprudència penal del Tribunal Suprem dictada entre gener de 1992 i juny de 1993. A hores d'ara, PPU no té previst actualitzar el contingut de cap de les dues publicacions.

3.2. Branques de dret privat

a) Dret civil

L'Àrea de Dret Civil de la Universitat de Girona, en col·laboració amb l'Institut d'Informàtica Aplicada de la mateixa universitat, i amb el suport del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, va posar en marxa, el març de 1997, la *Base de legislació civil: projecte "Norma civil"* [113], un ambiciós projecte consistent en posar a disposició dels usuaris d'Internet recursos d'informació sobre dret civil disponibles a través de la xarxa, i, en cas que no n'hi hagi, els creats pels propis productors de la base de dades. Actualment, aquesta base de dades permet la consulta de la legislació civil aplicable a Catalunya: la *Constitució espanyola* i l'*Estatut d'autonomia de Catalunya*, com a normes fonamentals, la legislació civil especial de Catalunya, i la legislació civil de l'Estat, com a dret supletori. A més, ofereix textos legislatius civils d'ordenaments jurídics relacionats amb Catalunya i d'altres recursos d'informació relatius al dret civil com ara bibliografies, calendaris d'activitats, etc.

Pel que fa al dret civil aplicable al conjunt de l'Estat, cal destacar que és l'àmbit dels arrendaments urbans, i la seva nova regulació amb l'aprovació de la *Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans*, el que ha tingut un major protagonisme en la producció de fonts d'informació electròniques a Catalunya.

L'editorial Praxis ha començat a publicar el 1997 la *Base de datos civil: arrendamientos urbanos* [112], que recull el text complet de tota la legislació sobre aquesta matèria, i la jurisprudència més significativa, en el marc de la nova llei anteriorment citada.

D'altra banda, les publicacions en suport paper *Formularios de arrendamientos urbanos* [115], editada per Praxis, i *Comentarios a la Ley de Arrendamientos Urbanos de 1994* [114], editada per Bosch, inclouen repertoris en disquets magnètics dels formularis i models de documents que es deriven de la Llei d'arrendaments urbans de 1994.

b) Dret mercantil

L'exclusivitat de la competència de l'Estat sobre legislació mercantil i propietat intel·lectual i industrial determina, un cop més, que les fonts d'informació electrònica sobre aquesta matèria produïdes a Catalunya s'orientin a la recopilació de la informació relativa al conjunt de l'Estat. Entre l'àmplia producció de publicacions sobre aquesta especialitat del dret, podem distingir les que recullen i interrelacionen diferents tipus d'informació sobre el conjunt del dret mercantil, i les que s'han especialitzat en una unitat temàtica específica d'aquesta branca jurídica.

Pertanyen al primer grup *MER: sistema mercantil y contable informatizado* [117] i *Código de las leyes mercantiles* [116].

MER: sistema mercantil y contable informatizado és publicat mensualment per l'editorial Tibidabo en disquet magnètic i en disc compacte, i recull el text complet de la legislació mercantil de les comunitats europees, de l'Estat i de les comunitats autònomes, així com resolucions de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes. Tots aquests documents van acompanyats de comentaris de l'equip humà de Price Waterhouse. La seva estructura és la típica d'un diccionari legislatiu: els documents apareixen distribuïts en més de 1.800 entrades temàtiques de l'àmbit mercantil, ordenades alfabèticament.

La primera edició del *Código de las leyes mercantiles* es va tancar el 31 d'octubre de 1996, i constitueix la versió en disc compacte de l'obra impresa homònima.⁴³ Ambdues versions són publicades per l'editorial Bosch i recullen el text complet de tota la legislació mercantil espanyola: *Codi de comerç, Reglament del Registre Mercantil*, i normes complementàries de l'Estat. Les disposi-

cions es presenten anotades i concordades, mitjançant enllaços hipertextuals, amb referències normatives i jurisprudencials de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les comunitats europees. La informació és recuperable a través d'un sumari detallat i de tres índexs –sistemàtic, analític i cronològic–, idèntics als de la versió en suport paper. La versió electrònica incorpora les funcionalitats típiques de la informàtica jurídica.

Per tal de descriure les publicacions electròniques que recullen informació sobre unitats temàtiques específiques del sistema mercantil espanyol, seguirem l'ordenament que presenten habitualment els manuals sobre aquesta matèria.

- Registre Mercantil

Al disquet magnètic “Formularios” [118], l'editorial Bosch reproduceix tots els formularis d'instàncies, actes, certificacions, documents notariais, escrits processals, que el professional pot necessitar en la seva relació amb el Registre Mercantil, i que, en suport paper, s'inclouen en la publicació de la qual depèn el disquet, *Registro mercantil*.⁴⁴

D'altra banda, El Web Jurídico és un dels distribuïdors autoritzats de la base de dades *Iliberis* [119] (produïda per l'empresa de Granada Infotel Información y Telecomunicaciones S.A.), que permet l'accés electrònic a través d'Internet al contingut del *Boletín del Registro Mercantil* o *BORME*, des dels seus inicis.

- Dret de societats

La *Base de datos mercantil* [122], publicada per Praxis amb una periodicitat quadrimestral, recull la totalitat de la legislació sobre societats anònimes i de responsabilitat limitada, adaptada a les directives de la Unió Europea, i les resolucions de la Direcció General dels Registres i del Notariat i de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes. Tots aquests documents van acompanyats de comentaris pràctics redactats pels juristes més prestigiosos en la matèria. A més, inclou legislació, jurisprudència i comentaris referents a la fallida o suspensió d'una societat.

A part de la *Base de datos mercantil*, comptem amb tres recopilacions de formularis relatius a la creació i desenvolupament de les societats anònimes i limitades, editades en disquets magnètics. Dos d'aquests repertoris són publicats

43. Espanya, *Código de las leyes mercantiles*, Miguel Ángel Pendón Meléndez (ed.), 1ª ed. (Barcelona: Bosch, 1997), 2 vol., també disponible en CD-ROM, ISBN 84-7676-384-0 (o.c.).

44. Pedro Ávila Navarro, *Registro mercantil* (Barcelona: Bosch, 1997), 2 vol. + 1 disquet (3^{1/2} pol.), també disponible en disquet, ISBN 84-7676-391-3.

per Bosch i reproduïen els models de documents continguts a les publicacions impreses *La sociedad anónima* [120] i *La sociedad limitada* [121]. El tercer repertori, publicat per l'editorial Praxis, i titulat "Formularios mercantiles: sociedades de responsabilidad limitada" [123], és la versió electrònica íntegra de l'obra en fulls solts actualitzables del mateix nom.⁴⁵

- Dret dels béns immaterials: la propietat intel·lectual

La Biblioteca de la Universitat Pompeu Fabra ha creat i actualitza periòdicament l'espai web titulat *Bibliotecas y derechos de propiedad intelectual en España* [124], que constitueix un directori de recursos accessibles a la zona oberta d'Internet sobre tots els aspectes relatius a l'exercici dels drets de la propietat intel·lectual en el context bibliotecari. Aquest recurs permet l'accés a la normativa aplicable sobre aquesta matèria a l'Estat espanyol: tractats internacionals, legislació europea, legislació de l'Estat i legislació autonòmica.

- Contractes del tràfic mercantil

La base de dades *Contract-soft*, elaborada pel bufet d'advocats Ribas & Rodríguez, conté formularis de contractes informàtics, així com legislació i jurisprudència relacionats amb aquestes modalitats de contractes, i, en general, amb el dret de les tecnologies de la informació. Fins al 1995, es van publicar tres edicions de la base de dades en disquet magnètic [130]. La primera edició, apareguda l'abril de 1987, contenia exclusivament vint-i-dos formularis de contractes informàtics preparats per a ser utilitzats amb el programa de tractament de textos Word Star. En les seves dues edicions posteriors en disquet magnètic —el 1988 i el 1992—, els editors van ampliar-ne el contingut —afegint-hi legislació i jurisprudència—, i van millorar el programa de visualització i tractament de la informació. Des del 1995, la base de dades és consultable en línia, a través de l'espai web de Ribas & Rodríguez [126]. A més, el 1997 es va iniciar la publicació de la base de dades en disc compacte [125].

Pel que fa als contractes d'assegurances, l'editorial PPU va publicar el 1993, dins la seva col·lecció "Iuris maior", un repertori de jurisprudència del Tribunal Constitucional sobre la matèria d'assegurances de responsabilitat civil titulada *Seguros y responsabilidad civil: jurisprudencia del Tribunal Constitucional* [127]. De moment, no en té prevista l'actualització ni la reedició.

45. Carles Llach; et al., *Formularios mercantiles: sociedades de responsabilidad limitada* (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, DL 1995-), 1 vol. + 1 disquet (3va pol.) + avançaments, (Praxis formularios), quadrimestral, fulls solts actualitzables.

No podem concloure aquest repàs de les fonts d'informació produïdes a Catalunya sobre dret civil i dret mercantil, sense citar dues publicacions en disquet magnètic que recullen informació relativa a les dues branques alhora, i que exemplifiquen la dificultat de delimitació estricta entre elles dins l'ordenament jurídic privat espanyol. La primera d'aquestes dues publicacions, *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Civil y mercantil* [128] editada per PPU entre 1993 i 1994, recopila la jurisprudència produïda durant el període comprès entre gener de 1992 i juny de 1993. La segona publicació, "Contratos civiles y mercantiles: fundamentos, tratamiento fiscal y formularios" [129], és editada per Praxis i incorpora tots els models de contractes civils i mercantils que formen part, juntament amb d'altres tipus d'informació, de l'obra en fulls solts actualitzables del mateix títol.⁴⁶ Cal tenir en compte que els contractes constitueixen una de les matèries on s'observa millor la progressiva unificació del dret privat en el nostre ordenament jurídic.

c) Dret del treball i de la seguretat social

El sistema de fonts del dret del treball i de la seguretat social presenta dues característiques que afecten decisivament les fonts d'informació electrònica produïdes a Catalunya sobre aquesta matèria: d'una banda, l'exclusivitat de l'Estat en la producció de la legislació laboral i de seguretat social, de forma que les comunitats autònomes poden dictar únicament normes d'execució de la normativa estatal; de l'altra, l'existència d'una font *sui generis* dins el sistema laboral, el conveni col·lectiu, i la importància que dins aquest sistema tenen els convenis i recomanacions de l'Organització Internacional del Treball (OIT). Com a conseqüència de la incidència d'aquests factors, les publicacions electròniques sobre dret del treball i de la seguretat social recullen informació relativa al conjunt de l'Estat, i, generalment, entre la informació que recullen es troben els convenis col·lectius, i els convenis i recomanacions de l'OIT.

Cal destacar l'existència de dues fonts d'informació que tenen per objectiu recollir, amb exhaustivitat, la legislació, la jurisprudència i la doctrina sobre dret social aplicable al conjunt de l'Estat: *LAB: sistema laboral informatitzat* [134] i *Base de datos laboral* [131].

La primera, publicada per l'editorial Tibidabo en disquet magnètic i en disc òptic, recull el text complet de la legislació laboral bàsica i de procediment laboral, així com la jurisprudència i doctrina sobre la matèria. Presenta l'es-

46. Vicente Marín Vacas; Rafael D. Nátera Hidalgo, *Contratos civiles y mercantiles: fundamentos, tratamiento fiscal y formularios* (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [199-]-), 2 vol. (fulls solts) + 1 disquet (3^{1/2} pol.) + avançaments, quadrimestral, fulls solts actualitzables.

estructura típica d'un diccionari legislatiu: els diferents documents apareixen distribuïts en un elevat nombre d'entrades temàtiques ordenades alfabèticament.

La segona publicació, *Base de datos laboral*, és editada per Praxis en disc compacte, i recull el text complet de la legislació i jurisprudència aplicable al conjunt de l'Estat sobre dret del treball, dret de la seguretat social i dret processal laboral: quant a la legislació, inclou la *Constitució espanyola*, lleis orgàniques i ordinàries, reglaments, disposicions de les comunitats europees i convenis i recomanacions de l'OIT; quant a la jurisprudència, inclou resolucions del Tribunal Constitucional, Tribunal Suprem de Justícia, Audiència Nacional, tribunals superiors de justícia de les comunitats autònomes i Tribunal Central del Treball. Les opcions de consulta de la informació són múltiples: a partir de sumari de cada un dels apartats (per conceptes), a través de l'índex cronològic de la normativa i de l'índex cronològic de la jurisprudència, per paraula clau. La subscripció a la *Base de datos laboral* inclou un extens programa d'actualitzacions en suport paper.

Al costat d'aquestes dues publicacions, cal destacar l'existència d'altres que recopilen els documents pertanyents a un nombre limitat de fonts del dret. Dues d'aquestes publicacions selectives són editades, en disquet magnètic, per l'editorial Praxis:

- "Jurisprudencia social, convenios colectivos" [133] recull convenis col·lectius provincials i interprovincials, i resolucions judicials sobre matèries socials dictades pel Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees, Tribunal Constitucional, Tribunal Suprem, Audiència Nacional i tribunals de justícia de les comunitats autònomes. Aquests documents són reproduïts, en suport paper, en l'obra titulada *Legislación y jurisprudencia social*,⁴⁷ que, a més, inclou legislació, comentaris d'actualitat, etc., sobre dret del treball i de la seguretat social.

- "Formularios laborales: Estatuto de los Trabajadores y Ley de Procedimiento Laboral" [135], incorpora tots els formularis i models oficials dels diferents contractes laborals referenciats a l'obra impresa homònima.⁴⁸ Aquesta, a part dels formularis, inclou observacions i comentaris de

47. *Legislación y jurisprudencia social*, director: José Manuel Moya Castilla (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1991?]-), 3 vol. (fulls solts) + disquets (3^{1/2} pol.) + índexs, (Praxis laboral), quinzenal (legislació i convenis) i mensual (jurisprudència i comentaris), fulls solts actualitzables.

48. José Manuel Moya Castilla, *Formularios laborales: Estatuto de los Trabajadores y Ley de Procedimiento Laboral* (Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, cop. 1996-), 2 vol. (fulls solts) + 1 disquet (3^{1/2} pol.) + avançaments, (Praxis laboral), quadrimestral, continuació de: *Formularios comentados de derecho del trabajo*, fulls solts actualitzables.

l'autor sobre la normativa i la jurisprudència aplicable a cada tema laboral, així com la forma i la documentació exigible per a la presentació de cada formulari.

Cal destacar, finalment, que l'editorial PPU va publicar, entre 1993 i 1994, una recopilació de la jurisprudència social del Tribunal Suprem titulada *Jurisprudència del Tribunal Supremo. Social* [132]. De moment, no en té prevista l'actualització.

3.3. Altres especialitats del dret i disciplines jurídiques

Dins la producció catalana de serveis electrònics d'informació jurídica, no podem oblidar una sèrie de publicacions especialitzades en matèries que no constitueixen branques del dret, si ens basem en la classificació tradicional, i que són objecte de regulació i tractament tant per part del dret públic com del privat. Aquestes matèries són dret de la construcció, dret empresarial i dret de les tecnologies d'informació.

a) Dret de la construcció

El Centre de Documentació Josep Renart de Construcció i Arquitectura –pertanyent al Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona– produeix la base de dades *Alcalà* que referencia totes les disposicions legals sobre construcció publicades als diaris oficials de l'Estat i de les comunitats autònomes. També inclou informació sobre la vigència, aplicació, modificació i desenvolupament reglamentari de cada disposició. Actualment, la base de dades és distribuïda en línia i en disquets magnètics. En línia [136], l'actualització del contingut és diària i la seva consulta s'ha de realitzar a la biblioteca del Centre. Està previst que durant l'any 1997 sigui accessible a través del servei web del Centre de Documentació.⁴⁹ En disquets magnètics, la base de dades *Alcalà* forma part de *ConstruDoc* [139] un producte adreçat als constructors que integra bases de dades documentals i de gestió. Entre les bases de

49. Trobareu informació actualitzada sobre les diferents modalitats de distribució de la base de dades a través de les següents pàgines d'aquest servei web: Centre de Documentació Josep Renart, *Bases de dades (BBDD)* [en línia] (Barcelona: el Centre, 1997), <<http://www.scsinet.es/caatb/renart/serveis/bases.htm>>, [consulta: 1 set. 1997]; Centre de Documentació Josep Renart, *CONSTRUDOC* [en línia] (Barcelona: el Centre, 1997), <<http://www.scsinet.es/caatb/renart/productes/construdoc.htm>>, [consulta: 1 set. 1997].

dades documentals, a part de la pròpia *Alcalà* –que rep el nom d’”Alcalà normativa” [137]– cal destacar, també, “Alcalà Plec” [138], que permet elaborar la relació de normes de compliment obligat per a cada projecte constructiu. En el cas de *ConstruDoc*, l’actualització és trimestral.

b) Dret empresarial

La base de dades *DL-compendio de disposiciones legales* [147], produïda i distribuïda per l’Institut Català de Tecnologia, referencia i indexa totes les disposicions legals publicades al *BOE*, als butlletins oficials de les comunitats autònomes i al *DOCE*, que són rellevants per a l’activitat empresarial en el conjunt, i en els diferents sectors industrials. Actualment, la base de dades és distribuïda en suport paper i en disquets magnètics. En ambdós casos, els seus usuaris gaudeixen de dos serveis addicionals sense cost addicional: un servei d’obtenció de documents, que els permet rebre, per correu ordinari, el text complet de les disposicions referenciades a la base de dades, i un servei de difusió selectiva de la informació, d’acord amb el perfil professional de cada subscriptor. Està previst que abans de finalitzar el 1997, sigui accessible a través del servei web de l’Institut Català de Tecnologia.⁵⁰

c) Dret de les tecnologies de la informació

El bufet d’advocats Ribas & Rodríguez Abogados Asociados, especialitzat en l’entorn jurídic de les tecnologies de la informació, edita la revista electrònica *Noticias, circulares y actualizaciones* [148] que recull notícies relatives al dret de les tecnologies de la informació d’abast internacional. Els titulars de les notícies apareixen ordenades cronològicament, de més actual a més antiga, i, mitjançant vincles hipertextuals, donen accés a ampliacions de les notícies i, en moltes ocasions, al text complet dels documents als quals fan referència les notícies. A més, Ribas & Rodríguez produeix i distribueix la base de dades *Contract-soft* (vegeu p. 95) que inclou, des del 1992, legislació i jurisprudència relativa al dret de les tecnologies de la informació.

d) Altres disciplines jurídiques

Per a finalitzar aquest tercer apartat, farem referència a dues fonts d’informa-

50. Trobareu informació actualitzada sobre la base de dades a: Institut Català de Tecnologia, *Disposicions legals* [en línia] (Barcelona: l’Institut, 1997), <<http://www.ictnet.es/html-cat/sergra/dlegal/dlinfo.htm>>, [consulta: 16 oct. 1997].

ció electrònica especialitzades en disciplines jurídiques que, com indica Ángel Latorre, contemplen els fenòmens del dret des de punts de vista diferents al dret positiu: el dret romà i el dret comparat. Sobre la primera disciplina, el servei de publicacions de la Universitat Oberta de Catalunya (EDIUOC) ha editat, en disc compacte, el manual *Dret romà* [149] del professor Joan Miquel González de Audicana. Aquesta obra s'inscriu, igual que l'anteriorment citada *Dret internacional públic*, en el context dels mòduls didàctics especialment concebuts per a l'ensenyament no presencial. Sobre la segona disciplina –dret comparat–, cal citar la revista electrònica *Actualidad internacional* distribuïda per El Web Jurídico, que també hem citat al subapartat de “Dret internacional públic”.

Entre les fonts d'informació electrònica descrites en aquest segon apartat, observem la presència d'una sèrie de constants, que les diferencien de les publicacions sobre la globalitat del dret descrites al primer apartat.

D'antuvi, constatem una tendència general a centrar l'interès sobre la informació produïda i/o rellevant per al conjunt d'Espanya –Estat, comunitats autònomes i administració local–, incloent-hi, sovint, la informació dels ens supratatals que tenen incidència sobre l'ordenament jurídic espanyol.

També constatem l'existència d'un major nombre de publicacions que integren i interrelacionen les tres grans categories de documents primaris rellevants per a la pràctica jurídica: la legislació, la jurisprudència i la doctrina doctrinal.

D'altra banda, dins la tipologia documental rellevant per a moltes branques del dret s'incorporen modalitats inexistents al primer apartat, com són les col·leccions de formularis –editats aïlladament, o com a complement de publicacions impreses amb un contingut més ampli–, i, en menor mesura, el material didàctic adreçat als estudiants de dret. És, precisament, a través d'aquestes dues modalitats de documents que més s'ha intentat contribuir a la normalització de l'ús del català en els àmbits jurídics.

La tercera senya d'identitat de les fonts d'informació descrites al segon apartat fa referència al perfil dels seus productors i distribuïdors: si entre les fonts d'informació del primer apartat predominaven les institucions oficials, entre les publicacions especialitzades en les branques i disciplines del dret, constatem una preponderància de la iniciativa privada, encarnada, inicialment, per editorials privades especialitzades en dret com Bosch, PPU, Praxis, i Tibidabo, i, amb el desenvolupament d'Internet, per noves empreses que ofereixen als juristes diferents tipus de serveis en línia.

4. MÉS ENLLÀ DE LA INFORMACIÓ: NOUS SERVEIS TELEMÀTICS DESENVOLUPATS A LA XARXA INTERNET

Si haguéssim elaborat aquesta guia fa uns anys, la nostra descripció de les fonts d'informació electrònica produïdes a Catalunya hauria finalitzat amb l'apartat 2.

El naixement i desenvolupament de la xarxa Internet, i especialment, del sistema web, ha generat una variada gamma de nous serveis telemàtics d'interès per a les diferents àrees del coneixement. Tot i que moltes d'aquestes noves modalitats de serveis telemàtics han estat concebudes, originalment, amb una finalitat comunicativa —com les llistes de distribució i conferències electròniques de grups d'interès— o transaccional —com la teleadministració—, el seu valor informatiu no pot ser obviat.

Alguns d'aquests nous serveis telemàtics han estat especialment concebuts per als operadors jurídics, entenent com a tals, tant els juristes o professionals del dret, com el públic en general quan actua com a part d'una relació jurídica. Així, la comunicació multidireccional entre els membres d'un grup d'interès sobre dret en general o sobre un tema jurídic concret és possible a Internet mitjançant les llistes de distribució, conferències electròniques i taulers de notícies electrònics. Els missatges intercanviats en contextos tan especialitzats incorporen, sovint, continguts informatius de valor incalculable. El grau de formalització de la informació continguda en els missatges no sempre és alt, però sí la rapidesa i immediatesa de la seva transferència.

Molts juristes de Catalunya participen activament en llistes de distribució, conferències electròniques i taulers d'anuncis electrònics sobre dret o sobre alguna especialitat jurídica creats a l'Estat espanyol, a d'altres països europeus o als Estats Units d'Amèrica. Les mostres d'aquests tipus de recursos de comunicació creats a Catalunya són escasses; actualment, podem destacar, com més interessants *El Foro Jurídico* [146], un tauler d'anuncis electrònics creat per El Web Jurídico que permet debatre qüestions legals, plantejar preguntes, publicar i difondre articles i obtenir textos legals, i els *Fóruns de debate de la Diputación de Barcelona* [147], que permeten establir diàlegs sobre temes d'administració local.

Alguns operadors jurídics han descobert en les superautopistes de la informació una àmplia gamma de possibilitats per a agilitar i millorar els serveis que ofereixen als seus clients. Són els casos de les oficines administratives —dins el sector públic— i dels bufets d'advocats —en el sector privat.

En el context de la teleadministració (“electronic government” o “government on line”), alguns ens oficials ofereixen als ciutadans informació sobre la naturalesa, requeriments i règim legal dels tràmits administratius a través de la

xarxa Internet: *Informació de tràmits* [143] de l'Ajuntament de Barcelona, *Atenció al ciutadà* [145] del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, *Tràmits administratius* [153] del servei Infopime de l'Ajuntament de Barcelona... En alguns casos, els ciutadans tenen la possibilitat de realitzar les gestions derivades de determinats tràmits administratius a través de la pròpia xarxa, sense haver-se de desplaçar a les oficines. Aquesta possibilitat ha estat desenvolupada, fonamentalment, pels ens de l'Administració local. Així, per exemple, l'Ajuntament de Terrassa permet accedir, a través del seu servei web, als *Tràmits per la Internet* [152], que inclou els models de documents necessaris per a la realització d'una dotzena de tràmits a través de la xarxa, des de la sol·licitud de certificats del Padró Municipal d'Habitants, fins a la reserva d'aparcaments per a minusvàlids. Aquest mateix espai web permet la consulta dels *Expedients en tràmit d'informació pública* [151]. Per la seva banda, l'Ajuntament de Barcelona ofereix als seus administrats un servei semblant a través *Sol·licitud de tràmits* [144], un servei complementari a *Informació de tràmits*, anteriorment esmentat.

L'advocacia és un altre col·lectiu de l'àmbit jurídic que està explotant les possibilitats que ofereix Internet per a l'agilitació de les seves activitats. Actualment, molts bufets ofereixen els seus serveis d'assessorament legal i de resolució de consultes especialitzades a través de missatgeria electrònica, com és el cas de l'advocat Joaquim Rosés [150], especialitzat en temes immobiliaris.

L'impacte d'Internet en el món del dret no s'acaba amb la utilització dels recursos de la superautopista de la informació per a la millora dels serveis oferts pels operadors jurídics tradicionals.

S'està desenvolupant una nova modalitat d'empreses de serveis telemàtics que creen espais web adreçats als professionals del dret, i, molt especialment, als advocats. A través d'aquests espais, posen a disposició d'aquests professionals una variada gamma de serveis d'informació i de comunicació, no sempre produïts per la mateixa empresa de serveis telemàtics. Entre aquests recursos, cal destacar els següents: consulta de directoris de recursos d'informació jurídica accessibles a través de la xarxa Internet; accés a bases de dades que permeten l'accés a la legislació, la jurisprudència i la doctrina; disseny, producció i manteniment de pàgines web concebudes d'acord amb les característiques i necessitats de cada professional; creació i manteniment d'espais de discussió i d'intercanvi d'informació entre els professionals del dret, mitjançant els diferents sistemes de comunicació interpersonal disponibles a la xarxa (listes de distribució, butlletins de notícies, taulers de notícies electrònics, *chats*, etc.), etc. Les empreses de serveis telemàtics combinen recursos d'accés gratuït, amb d'altres sotmesos a pagament.

A Catalunya, ja s'han creat algunes empreses d'aquest tipus, com JurisWeb [149], La Infopista Jurídica [148] o El Web Jurídico [154]. Aquestes dues últi-

mes ja han estat citades al llarg del nostre treball, com a productores de serveis d'informació jurídica.

5. BIBLIOGRAFIA

Abadal Falgueras, Ernest. *Els serveis d'informació electrònica, què són i per a què serveixen*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 1997. X, 170 p. (Textos docents; 83). ISBN 84-89829-13-6.

Alemaný Zaragoza, Eduardo; José Manuel Calavia Molinero; Carlos J. Maluquer de Motes Bermet. *Introducció al dret*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya, Ciències Empresarials, 1996. [297] p.

Álvaro Bermejo, Concepción. "Las bases de datos jurídicas". En: Encuentro sobre Bases de Datos en la Administración Pública (Madrid : 1990). *Encuentro sobre bases de datos en la administración pública*. Madrid: Ministerio para las Administraciones Públicas, 1992, p. 35-47.

Aranzadi, Estanislao de. "La evolución de la información en el ámbito jurídico". *Revista jurídica de Catalunya*. Número extraordinari (1997), p. 177-183.

Asociación Española de Distribuidores de Información Electrónica. *Anuario de distribuidores de información electrónica*. [Madrid: ASEDIE, 19-]. 42 p.

Baquiast, Jean-Paul. *Les administrations et les autoroutes de l'information: vers la cyberadministration: stratégies et pratiques*. [Paris]: Les Éditions d'organisation, cop. 1996. 205 p. ISBN 2-7081-1915-X.

Barcelona (Província). *Diputació de Barcelona* [en línia]: 24 hores amb els ajuntaments. Barcelona: la Diputació. <<http://www.diba.es>>. [Consulta: 28 oct. 1997].

Barry Mahon. "Electronic information: 12 years of progress; what will happen in the next 12 years?". *Revista de documentación científica*. Vol. 20, nº 2 (abr.-jun. 1997), p. 182-188.

Catalunya. *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. <<http://www.gencat.es/diari>>. [Consulta: 6 oct. 1997].

Catalunya. *Gencat* [en línia]: *benvinguts a la WWW de la Generalitat de Catalunya*. [Barcelona]: la Generalitat. <<http://www.gencat.es>>. [Consulta: 28 oct. 1997].

Catalunya. Parlament. *Legislatura 1992-1995*. Barcelona: Servei de Publicacions del Parlament de Catalunya, 1996. 3 vol.

“Centenari 1895-1995”. *Revista jurídica de Catalunya*. Número extraordinari (1997), 358 p.

CINDOC. *JURIDOC* [en línia]: *base de datos de derecho, legislación y jurisprudencia*. Madrid: CINDOC. <<http://www.cindoc.csic.es/juridoc.htm>>. [Consulta: 1 set. 1997].

Curso de Gestión Automatizada en el Ámbito de la Justicia (2n: 1983; Barcelona i Madrid). *Gestión automatizada en el ámbito de la justicia*. [Madrid]: Centro Regional para la Enseñanza de la Informática, Área de Lengua Española; Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia, [etc.], 1993. 713 p. ISBN 84-393-0264-9.

Diari oficial de la Generalitat de Catalunya: manual d'usuari. [Barcelona]: Centre Informàtic de la Generalitat, 1993. 22 p.

Encuentro sobre Bases de Datos en la Administración Pública (Madrid : 1990). *Encuentro sobre bases de datos en la administración pública*. Madrid: Ministerio para las Administraciones Públicas, 1992. 249 p. (Informes y documentos. Administración general). ISBN 84-7088-618-5.

Escudero, Rafa. Entrevista personal. 1 de setembre, 1997.

Espanya. Consejo General del Poder Judicial. “Acuerdo de 18 de junio de 1997, del Pleno del Consejo General del Poder Judicial, por el que se aprueba la Instrucción sobre remisión de las resoluciones judiciales al Consejo General del Poder Judicial para su recopilación y tratamiento por el Centro de Documentación Judicial”. *Boletín oficial del Estado*. Núm. 157 (2 jul. 1997), p. 20466-20467.

“Focus on legal information”. *Information world review*. No. 99 (jan. 1995), p. 13-16. Diversos articles.

Griley i Martínez, Yvonne. “Llengua catalana i informàtica: una actualització”. *Revista de llengua i dret*. Núm. 24 (des. 1995), p. 201-221.

Institut Català de Tecnologia. *Disposicions legals* [en línia]. Barcelona: l'Institut, 1997. <<http://www.ictnet.es/html-cat/sergra/dlegal/dlinfo.htm>>. [Consulta: 16 oct. 1997].

Katsh, M. Ethan. *Law in a digital world*. New York [etc.]: Oxford University Press, 1995. VIII, 294 p. ISBN 0-19-508017-3.

Latorre, Ángel. *Introducción al derecho*. Nueva ed. puesta al día. Barcelona: Ariel, 1994. 197 p. ISBN 84-344-1032-X.

Muñoz Contreras, José. "Las revistas jurídicas especializadas". *Revista jurídica de Catalunya*. Número extraordinari (1997), p. 191-200.

Otero Lastres, José Manuel. "Los periódicos de información jurídica". *Revista jurídica de Catalunya*. Número extraordinari (1997), p. 185-189.

Páez Mañá, Jorge. *Bases de datos jurídicos: características, contenido, desarrollo y marco legal*. Madrid: CINDOC, cop. 1994. V, 296 p. ISBN 84-00-07398-3.

Panorámica de la edición española de libros 1995. [Madrid]: Ministerio de Educación y Cultura, Subdirección General de Promoción del Libro, la Lectura y las Letras Españolas, DL 1996. 176 p. ISBN 84-8181-144-0.

Patronat Català Pro Europa. *Àrea d'informació*. [Barcelona]: el Patronat. <<http://www.gencat.es/pcpe/comanleg.htm>>. [Consulta: 29 ag. 1997].

Pellicer i Sala, Joan S. "Las revistas jurídicas de información general". *Revista jurídica de Catalunya*. Número extraordinari (1997), p. 169-183.

Pritchard, John. "Información legal en la era electrónica: Internet y los nuevos sistemas de comunicación para juristas". *Revista jurídica de Catalunya*. Número extraordinari (1997), p. 233-241.

Santdiuenge Farré, Josep. "L'edició electrònica de revistes de dret i la recerca d'informació jurídica a través d'Internet". *Revista jurídica de Catalunya*. Número extraordinari (1997), p. 333-358.

Vreeland, Robert C.; Bert J. Dempset. "Toward a truly seamless web: bringing order to law on the Internet". *Law library journal*. Vol. 88, núm. 4 (1996), p. 469-487.

Web: las cien mejores direcciones de países y derecho. Barcelona: Mundo Revistas, [1996]. 97 p. + 1 disquet (3^{1/2} pol.) (Las mejores direcciones).

APÈNDIX A: LLISTA DE REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES CORRESPONENTS A LES FONTS D'INFORMACIÓ SOBRE LA GLOBALITAT DEL DRET

2.1. Informació oficial: documentació parlamentària, legislació i jurisprudència

a) Documentació del Parlament de Catalunya i dels òrgans que en depenen

- [1] Catalunya. Parlament. *Base de dades BDPOP* [en línia]. Productor: Servei de Publicacions del Parlament de Catalunya. [Barcelona: el Servei, 1986]- . Diària. Accés restringit al personal del Parlament, i consulta en local. Llenguatge d'interrogació: BASIS.
- [2] Catalunya. Parlament. *Sistema d'informació administrativa del Parlament de Catalunya (SIAP)* [en línia]. Productor: Parlament de Catalunya, Servei de Publicacions. [Barcelona: el Servei, 1997]- . Diària. En construcció.
- [3] Catalunya. Sindicatura de Comptes. *Informes de fiscalització* [CD-ROM]. 1991/1993- . Barcelona: la Sindicatura, 1995- . Anual acumulatiu. Visualitzador: Adobe Acrobat. També disponible en paper.

b) Lleis del Parlament i disposicions del Govern de la Generalitat de Catalunya

– Accés electrònic al *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya*

- [4] Catalunya. *Base de dades del Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* [en línia]. Barcelona: Centre Informàtic de la Generalitat de Catalunya, 1984]- . Diària. Accés restringit a l'Administració de la Generalitat i consulta a través de la seva xarxa. També disponible en paper, CD-ROM i a través d'Internet.
- [5] Catalunya. *Base de dades del Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* [en línia]. Barcelona: Servei de Videotext de la Generalitat de Catalunya, 1988-1996. Diària. Disponible, amb nivell d'accés 031, per videotext: *232.021.640.15# o *CATALUNYA#. [Consulta: 1 gen. 1996]. Actualment disponible en paper, en línia (a través de la xarxa de la Generalitat de Catalunya), CD-ROM i a través d'Internet. Fora d'ús.
- [6] Catalunya. *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* [CD-ROM]. Juny 1996- . Barcelona: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions, 1996- . Semestral. Requeriments del

sistema: compatible per a PC i Macintosh, i unitat lectora de CD-ROM. També disponible en paper, en línia (a través de la xarxa de la Generalitat de Catalunya) i a través d'Internet.

- [7] Catalunya. *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* [en línia]. Núm. 2149, 03/01/1996- . Barcelona: Generalitat de Catalunya, [1997?]- . 3 números per setmana, amb irregularitats. <<http://www.gencat.es/dogc/>>. També disponible en paper, en línia (a través de la xarxa de la Generalitat de Catalunya) i en CD-ROM. [Consulta: 25 ag. 1997].

- [8] Catalunya. *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* [en línia]. Núm. 2149, 03/01/1996- . Barcelona: Generalitat de Catalunya, [1996?]- . 3 números per setmana, amb irregularitats. Accés gratuït. <<http://www.gencat.es/diari/llista.htm/>>. També disponible en paper, en línia (a través de la xarxa de la Generalitat de Catalunya) i en CD-ROM. [Consulta: 25 ag. 1997].

– Accés electrònic a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya

- [9] Catalunya. *Estatut d'Autonomia de Catalunya* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Accés gratuït. <<http://www.gencat.es/estatut/>>. [Consulta: 25 ag. 1997].

– Serveis d'índexs i de sumaris del *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya*

- [10] Catalunya. *Col·lecció legislativa de Catalunya. Índexs* [disquet]. 1977/1992- . Barcelona: Bayer, 1996- . Trimestral acumulatiu. Llenguatge d'interrogació: PCKNOSYS. També disponible en paper.

- [11] DOG... [disc]: *sumaris del DOGC corresponents a...* Productor: Centre d'Informació i Documentació Oficials de la Diputació de Barcelona. 95- . Barcelona: el Centre, 1995- . Accés restringit al personal del Centre, i consulta en local.

c) *Disposicions d'ens de l'Administració local de Catalunya*

– Disposicions dels ens locals de la província de Barcelona

- [12] Barcelona (Província). "B.O.P." [en línia]. *Diputació de Barcelona*. Barcelona: Servei de Videotext de la Diputació, [19—]- . Diària. Disponible, amb nivell d'accés 031, per videotext: *232.021.615#> o *DIBA#. També disponible en paper. [Consulta: 15 ag. 1997].

- [13] BOP [disc]: *butlletí oficial de la província*. Productor: Centre d'Informació i Documentació

Oficials de la Diputació de Barcelona. Barcelona: el Centre, [1995?]- . Accés restringit al personal del Centre, i consulta en local.

- [14] *BOPBE97* [disc]: *butlletí electrònic de la província*. Productor: Centre d'Informació i Documentació Oficials de la Diputació de Barcelona. Barcelona: el Centre, [1997]- . Accés restringit al personal del Centre, i consulta en local.

– Disposicions de l'Ajuntament de Barcelona

- [15] Barcelona. *Gaseta municipal* [en línia]. Any 83, núm. 4 (10 feb. 1996)- .Barcelona: Ajuntament de Barcelona, [1996?]- . 1 número cada 10 dies. Accés gratuït. Visualitzador: Adobe Acrobat. <<http://www.bcn.es/publicaciones/gaseta/gaseta.htm/>>. També disponible en paper. [Consulta: 1 ag. 1997].

d) Disposicions d'ens de l'Administració institucional de Catalunya

- [16] Universitat Rovira i Virgili. *Fulls oficials de la U.R.V. (FOU)* [en línia]. Tarragona: la Universitat, [1996]- . Publicació seriada irregular. Accés gratuït. Visualitzador: Adobe Acrobat <<http://www.urv.es/ServPubl/>>. [Consulta: 1 ag. 1997].

e) Jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia i de les audiències provincials de Catalunya

– Jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia i audiències provincials de Catalunya

- [17] Catalunya. Tribunal Superior de Justícia; et al. *Catalunya iuris* [CD-ROM]: *sentències del TSJC i AP*. Primera entrega (1-4)- . Barcelona: Fonts del Dret, 1996- . Bimensual. Requeriments del sistema: 486 o superior, 8Mb RAM, Windows 3.x o superior i pantalla 256 col. o superior. També disponible en paper.

- [18] “Revista jurídica de Catalunya. Jurisprudència” [en línia]. *Colex Data*. Madrid: Mapfre Lex, [1990]-. Bisetmanal. Accessible per IBERPAC o RTB. També disponible a: <<http://195.53.61.2:2214/isrchjca.htm>>, prèvia sol·licitud de nom d'usuari i clau d'accés. [Consulta: 1 juny 1997].

– Jurisprudència de l'Audiència Provincial de Lleida

- [19] Lleida (Província). Audiència. *Base de dades de l'Audiència Provincial de Lleida* [en línia]. Pro-

ductor: Col·legi d'Advocats de Lleida. Lleida: el Col·legi, [199?]- . <<http://www.juridica.com/bstas.htm>>, prèvia sol·licitud de nom d'usuari i clau d'accés. [Consulta: 11 juny 1997].

– Jurisprudència de l'Audiència Provincial de Tarragona

[20] Tarragona (Província). Audiència. *Base de dades de jurisprudència* [en línia]. Productor: Col·legi d'Advocats de Tarragona. Tarragona: el Col·legi, [199?]- . <<http://www.coladvtn.es/planes/consultes.html>>, prèvia sol·licitud de nom d'usuari i clau d'accés. [Consulta: 8 juny 1997].

– Accés conjunt a la jurisprudència i a la legislació de Catalunya

[21] *CD-ROM jurídic de Catalunya = CD-ROM jurídico de Cataluña* [CD-ROM]. 1/1996- . Madrid: La Ley-Actualidad, 1996- . Semestral acumulativa.

f) Fonts d'informació oficial d'àmbits territorials superiors a Catalunya

[22] *Boletín de novedades legislativas* [en línia]. [Barcelona]: La Infopista Jurídica. Quinzenal. Subscripció gratuïta en enregistrar-se com usuari de La Infopista Jurídica (<http://www.juridica.com/esp/docs/registro2.asp>). [Consulta: 18 set. 1997].

[23] *Índex de matèries del Butlletí de legislació de la UE* [en línia]. Productor: Patronat Català Pro Europa, Delegació de Barcelona. Barcelona: el Patronat, [199-]- . Setmanal. Accés gratuït. <<http://www.gencat.es/pcpe/imbleg.html>>. [Consulta: 15 ag. 1997]. En construcció.

[24] *Índex de matèries del Butlletí notícies de la UE* [en línia]. Productor: Patronat Català Pro Europa, Delegació de Brussel·les. Barcelona: el Patronat. Setmanal. Accés gratuït. <<http://www.gencat.es/pcpe/imbnot.html>>. [Consulta: 15 ag. 1997]. En construcció.

[25] *Legislació* [en línia]. [Barcelona]: La Infopista Jurídica. Irregular. Accés gratuït. <<http://www.juridica.com/esp/esp/legis/>>. [Consulta: 18 set. 1997]. En construcció.

2.2. Fonts d'informació doctrinal

[26] *Iberlaw* [en línia]: *boletín de información jurídica, fiscal y contable*. Editor: Bufet Bonfill. Sant Cugat del Vallès: El Web Jurídico, [199-]- . Irregular. Accés gratuït. <<http://www.intercom.es/webjur/iberlaw/menu.htm>>. [Consulta: 1 set. 1997].

- [27] *Newsletters* [en línia]. Sant Cugat del Vallès: El Web Jurídico, [199-]- . Irregular. Accés gratuït. <<http://www.intercom.es/webjur/newsletters/indexf.htm>>. [Consulta: 1 set. 1997].
- [28] *Noticias jurídicas* [en línia]- . Barcelona: Bosch, [1996?]- . Irregular. Accés gratuït. <<http://www.boschce.es/noticias/nj-rev.htm/>>. També disponible en paper. [Consulta: 8 set. 1997].
- [29] *Resumen de prensa* [en línia]. Sant Cugat del Vallès: El Web Jurídico, [199-]- . Irregular. Variant del títol: *Noticias*. Accés gratuït. <<http://www.intercom.es/webjur/noticias/index.htm>>. [Consulta: 1 set. 1997].

2.3. Obres de referència

a) Bases de dades bibliogràfiques

– Accés electrònic a “JURIDOC: base de datos de derecho, legislación y jurisprudencia”

- [30] *ISOC* [en línia]: *bases de datos de ciencias sociales y humanas*. Productor: CINDOC. Madrid: CINDOC, [19—]- . Base de dades d'actualització diària. Llenguatge d'interrogació: BASIS PLUS. Accessible per IBERPAC o RTC. També disponible a: <<telnet://161.111.10.13>>, prèvia sol·licitud de nom d'usuari i clau d'accés; en paper (*Índice español de ciencias sociales. Serie A: Psicología y ciencias de la educación, Serie B: Economía, sociología, ciencia política y urbanismo, Índice español de ciencias sociales. Serie C: Derecho i Índice español de ciencias sociales. Serie D: Ciencia y documentación científica*); en disquet (*Índice español de ciencias sociales. Serie A: Psicología y ciencias de la educación, Serie B: Economía, sociología, ciencia política y urbanismo, Índice español de ciencias sociales. Serie C: Derecho i Índice español de ciencias sociales. Serie D: Ciencia y documentación científica*); i en CD-ROM (CSIC: ICYT, ISOC, IME, CIRBIC).
- [31] *CSIC* [CD-ROM]: *ICYT, ISOC, IME, CIRBIC*. [Madrid]: CINDOC: Micronet, [199-?]- . Semestral acumulatiu. Llenguatge de recuperació: CD-KNOSYS (Micronet). També disponible en paper (*Índice español de ciencias sociales. Serie A: Psicología y ciencias de la educación, Índice español de ciencias sociales. Serie B: Economía, sociología, ciencia política y urbanismo, Índice español de ciencias sociales. Serie C: Derecho i Índice español de ciencias sociales. Serie D: Ciencia y documentación científica*), i accessible en línia (*ISOC: base de datos de ciencias sociales y humanas*).
- [32] *Índice español de ciencias sociales. Serie C: Derecho* [disquet]. Vol. 7 (1983)- . Madrid: ISOC, [1993]- . Anual. També disponible en paper, en línia (*ISOC: base de datos de ciencias socia-*

les y humanas), i en CD-ROM (CSIC: ICYT, ISOC, IME, CIRBIC).

– Catàlegs de biblioteques

- [33] Col·legi d'Advocats de Lleida. Biblioteca. *Biblioteca* [en línia]. Lleida: el Col·legi. Accés gratuït. <<http://www.juridica.com/ical/biblioteca/>>. [Consulta: 8 set. 1997].
- [34] Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya. Biblioteca. *Catàleg automatitzat del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya* [en línia]. [Barcelona]: el Consell. Accés gratuït. Disponible a través de la Xarxa VTLS. [Consulta: 20 oct. 1997]. Aviat estarà disponible via telnet.
- [35] Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya. *Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya* [en línia]. [Barcelona]: Universitat Politècnica de Catalunya, 1996-. Accés gratuït. <<telnet://atenea.upc.ess>>, clau d'accés: 'HELLO CCUC.BIB'. [Consulta: 20 oct. 1997].
- [36] Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Biblioteques. *Catàleg* [en línia]. [Bellaterra]: el Servei. Accés gratuït. <<telnet://babel.uab.es>>, clau d'accés: 'HELLO UAB.BIB'. També disponible a: <www.babel.uab.es>. [Consulta: 25 set. 1997].
- [37] Universitat de Barcelona. Biblioteca. *Benvinguts al Catàleg de la Biblioteca de la Universitat de Barcelona* [en línia]. Barcelona: la Biblioteca. Accés gratuït. <<telnet://biblio.ub.es>>, clau d'accés: 'HELLO BUB.BIB'. També disponible a: <<http://www.bib.ub.es/virtua/index.html>>, i per RTB, marcant el 491 52 00, login: 'opac', password: 'biblioteca'. [Consulta: 25 set. 1997].
- [38] Universitat de Girona. Biblioteca. *Benvingut al Catàleg* [en línia]. [Girona]: la Biblioteca. Accés gratuït. <<telnet://biblio.udg.es>>, clau d'accés: 'HELLO UDG.BIB'. També disponible a: <<http://pcscb09.udg.es/www/virtua>>. [Consulta: 25 set. 1997].
- [39] Universitat de Girona. Biblioteca. "Dret" [en línia]. En: *Benvinguts al Catàleg* [Girona]: la Biblioteca. Accés gratuït. <<telnet://biblio.udg.es>>, clau d'accés: 'HELLO UDG.BIB', i, en arribar a la pantalla de recerca, cal processar l'ordre '/group 9003'. [Consulta: 25 set. 1997].
- [40] Universitat de Lleida. Servei de Biblioteca i Documentació. *Catàleg* [en línia]. Lleida: el Servei. Accés gratuït. <<telnet://biblio.udl.es>>, clau d'accés: 'HELLO BIBLIO.UDL'. [Consulta: 25 set. 1997].

- [41] Universitat Oberta de Catalunya. Biblioteca. *Catàleg de la Biblioteca de la UOC* [en línia]. [Barcelona]: la Biblioteca. Accés gratuït. <<http://biblio.uoc.es/virtua.html>>. [Consulta: 25 set. 1997].
- [42] Universitat Pompeu Fabra. Biblioteca. *Catàleg* [en línia]. [Barcelona]: la Biblioteca. Accés gratuït. <[telnet://sahara.upf.es](http://sahara.upf.es)>, login: 'bibext', password: 'bibext'. També disponible per RTB, marcant el 93-484 96 82, login: 'biblio'. [Consulta: 25 set. 1997].
- [43] Universitat Rovira i Virgili. Biblioteca. *Catàleg bibliogràfic de la URV* [en línia]. [Tarragona]: la Biblioteca. Accés gratuït. <[telnet://biblio.urv.es](http://biblio.urv.es)>, clau d'accés: 'hello gopher,ref.clas01'. [Consulta: 25 set. 1997].
- [44] Xarxa de Biblioteques del CSIC a Catalunya. *Catàlegs informatitzats de la Xarxa de Biblioteques del CSIC* [en línia]. [Barcelona]: CSIC. Accés gratuït. <[telnet://ametller.bicat.csic.es](http://ametller.bicat.csic.es)>, login: 'aleph'. També disponible a: <<http://193.145.219.200:4500/ALEPH/SPA/XXX/spa-lib-list>>. [Consulta: 25 set. 1997]. Actualment (setembre de 1997), només està disponible per a la consulta la subbase "CIRBIC-llibres" que el gener de 1997, contenia 56.045 registres de llibres.

– Catàlegs d'editors i distribuïdors

- [45] Ariel. *Búsquedas* [en línia]. Barcelona: Ariel. Accés gratuït. <<http://www2.ariel.es/ariel/busque.htm>>. [Consulta: 26 set. 1997].
- [46] Barcanova. *Búsquedas* [en línia]. [Barcelona]: Anaya. Accés gratuït. <<http://www.anaya.es/Catalogo/CGA?act=D1400>>. [Consulta: 26 set. 1997].
- [47] Bosch, Casa Editorial. *Fondo editorial* [en línia]. [Barcelona]: Bosch. Accés gratuït. <<http://www.boschce.es/fonso/fe.htm>>. [Consulta: 26 set. 1997].
- [48] Bosch Llibres. *Bosch Llibres* [en línia]: *librería de derecho y economía*. Barcelona: la llibreria. Accés gratuït. <www.libreriabosch.es/bl.html>. [Consulta: 26 set. 1997].
- [49] Barcelona (Província). Diputació. *Publicacions* [en línia]. [Barcelona]: la Diputació. Visualitzador: Adobe Acrobat. Accés gratuït. <www.diba.es/cgi-bin/cgi4?par=B>. [Consulta: 26 set. 1997].
- [50] Gestión 2000. *Derecho* [en línia]. [Barcelona]: Gestión 2000. Accés gratuït. <www.intercom.es/gestio2000/Derecho.html>. [Consulta: 26 set. 1997].

[51] J.M. Bosch Editor. *J.M. Bosch Editor* [en línia]. Barcelona: l'editor. Accés gratuït. <www.libreriabosch.es/jmb.html>. [Consulta: 26 set. 1997].

[52] Praxis. *Fondo editorial* [en línia]: *derecho*. [Barcelona]: Praxis. Accés gratuït. <www.praxis.es/cas/cs_menfd.html>. [Consulta: 26 set. 1997].

[53] Universitat de Lleida. Servei de Publicacions i Edicions de la Universitat de Lleida. *Fons editorial*. [en línia]. Lleida: el Servei. Accés gratuït. <www.udl.es/arees/eip/www/Fons.html>. [Consulta: 26 set. 1997].

– Serveis d'adquisició de llibres

[54] *Bibliografía* [en línia]. [Barcelona]: La Infopista Jurídica. Accés gratuït. <<http://www.juridica.com/cat>>. [Consulta: 19 set. 1997]. En construcció.

b) Directoris de recursos d'informació accessibles a Internet

[55] *Dret* [en línia]. Elaborat per la Biblioteca de la Universitat de Girona. [Girona]: la Biblioteca. Accés gratuït. <<http://biblioteca.udg.es/fd/bib/guiad.htm>>. [Consulta: 30 set. 1997].

[56] *Dret* [en línia]. [Barcelona]: Biblioteca de la Universitat Oberta de Catalunya. Accés gratuït. <http://biblio.uoc.es/bibelec/sfi_perest_dr.htm>. [Consulta: 30 set. 1997].

[57] *Dret* [en línia]. [Barcelona]: Biblioteca de la Universitat Pompeu Fabra. Accés gratuït. <<http://www.upf.es/bib/dret/dret.htm>>. [Consulta: 30 set. 1997].

[58] *Dret a Internet* [en línia]. [Bellaterra]: Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona. Accés gratuït. <<http://www.bib.uab.es/socials/i-dret.htm>>. [Consulta: 30 set. 1997].

[59] *Fent dret per Internet* [en línia]. [Barcelona]: Biblioteca de la Universitat de Barcelona. Accés gratuït. <<http://www.ub.es/bub/2intdret.htm>>. [Consulta: 30 set. 1997].

[60] *Motor de recerca* [en línia]. [Barcelona]: La Infopista Jurídica. Setmanal. Accés gratuït. <<http://www.juridica.es>>. Subscripció gratuïta a l'opció "avanzada", prèvia sol·licitud de nom d'usuari i clau d'accés. [Consulta: 18 set. 1997].

[61] *Publicacions electròniques jurídiques* [en línia]. [Barcelona]: Biblioteca de la Universitat de Bar-

celona. Accés gratuït. <<http://www.ub.es/bub/2pubdret.htm>>. [Consulta: 30 set. 1997].

c) *Diccionaris de dret*

- [62] “Diccionari jurídic interactiu” [CD-ROM]. Catalunya. *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya* [CD-ROM]. Juny 1996- . Barcelona: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions, 1996- . Semestral. Requeriments del sistema: compatible per a PC i Macintosh i unitat lectora de CD-ROM. També disponible en paper (*Diccionari jurídic català*).
- [63] Ribó Durán, Luis M^a. *Diccionario de derecho* [CD-ROM]. Barcelona: Bosch, 1995. Requeriments del sistema: PC 386 SX o superior (IBM compatible), 2 MB RAM, 1 Mb de memòria disponible, DOS 3.0 o superior i Windows 3.0 o superior. També disponible en paper. ISBN 84-7676-301-8.

d) *Directoris d'entitats jurídiques*

- [64] Col·legi d'Advocats de Lleida. *Guia judicial* [en línia]. Lleida: el Col·legi. Irregular. <http://www.juridica.com/ical/guia_judicial>, prèvia sol·licitud de nom d'usuari i clau d'accés. [Consulta: 11 juny 1997].
- [65] Col·legi d'Advocats de Tarragona. *Guia judicial* [en línia]. Tarragona: el Col·legi. Irregular. <http://ww2.coladvtn.es/consadv/guia_a.html>, prèvia sol·licitud de nom d'usuari i clau d'accés. [Consulta: 8 juny 1997].

3.1. Branques de dret públic

a) *Dret internacional públic*

- [66] *Actualidad internacional* [en línia]. Àrea dirigida por: Sergio Giménez. Sant Cugat del Vallès: El Web Jurídico, [1997]- . Irregular. <<http://www.intercom.es/webjur/areaj/internacional/index.htm>>. [Consulta: 1 set. 1997]. Accés gratuït.
- [67] *Dret internacional públic* [CD-ROM]. Joan Piñol i Rull (coordinador). Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya, 1997. També disponible en paper.

b) Dret constitucional

- [68] Barrat i Esteve, Jordi. *Dret constitucional* [en línia]. Tarragona: Tinet, cop. 1997, actualització 21 juny 1997. Irregular. <<http://www.fut.es/~jbarrat/cons.html>>. [Consulta: 1 set. 1997].
- [69] *Boletín de actualidad bibliográfica* [en línia]. Productor: Universitat de Barcelona, Àrea de Dret Constitucional. Barcelona: Universitat de Barcelona, [1996?]- . Mensual. <<http://www.ub.es/dconst/but-bib.htm>>. [Consulta: 1 set. 1997].
- [70] *Boletín de actualidad jurisprudencial* [en línia]. Productor: Universitat de Barcelona, Àrea de Dret Constitucional. Barcelona: Universitat de Barcelona, [1996?]- . Quinzenal. <<http://www.ub.es/dconst/but-tc.htm>>. [Consulta: 1 set. 1997].
- [71] *Boletín de actualidad normativa* [en línia]. Productor: Universitat de Barcelona, Àrea de Dret Constitucional. Barcelona: Universitat de Barcelona, [1996?]- . Quinzenal. <<http://www.ub.es/dconst/but-norm.htm>>. [Consulta: 1 set. 1997].
- [72] *Boletín de actualidad parlamentaria* [en línia]. Productor: Universitat de Barcelona, Àrea de Dret Constitucional. Barcelona: Universitat de Barcelona, [1996?]- . Quinzenal. <<http://www.ub.es/dconst/but-parl.htm>>. [Consulta: 1 set. 1997].
- [73] Espanya. Tribunal Constitucional. *Actos procesales de comunicación* [disquet]: *jurisprudencia del Tribunal Constitucional*. FJ. Puyol Montero (ed.). Barcelona: PPU, [1993?]. 2 disquets (3^{1/2} pol.) + 1 disquet d'instal·lació (3^{1/2} pol.) + 1 manual de consulta. (Iuris maior). Requeriments del sistema: PC compatible, MS-DOS 3.3 o superior, disquetera 3.5 pol. HD, disc dur i pantalla VGA o CGA. Llenguatge d'interrogació: Iuris maior (Bullet, S.L.). També disponible en paper.
- [74] Espanya. Tribunal Constitucional. *Derecho al honor y libertad de expresión* [disquet]: *jurisprudencia del Tribunal Constitucional*. FJ. Puyol Montero (ed.). Barcelona: PPU, 1994. 2 disquets (3^{1/2} pol.) + 1 disquet d'instal·lació (3^{1/2} pol.) + 1 manual de consulta. (Iuris maior). Requeriments del sistema: PC compatible, MS-DOS 3.3 o superior, disquetera 3.5 pol. HD, disc dur i pantalla VGA o CGA. Llenguatge d'interrogació: Iuris maior (Bullet, S.L.). També disponible en paper (*Derecho al honor, libertad de expresión información y medios de comunicación social: jurisprudencia del Tribunal Constitucional*).

c) Dret administratiu

- [75] *Base de dades de dret local* [disquet]. [Barcelona]: Diputació de Barcelona: Federació de Municipis de Catalunya, 1994. 2 disquets (3^{1/2} pol.) + 1 manual de consulta. Llenguatge d'interrogació: Lightbase.
- [76] Catalunya. *Legislació i disposicions d'urbanisme* [CD-ROM]: *recopilació de la legislació i les disposicions publicades per la Direcció General d'Urbanisme*. 1978/1992- . [Barcelona]: Generalitat de Catalunya, Direcció General d'Urbanisme: DOC 6, DL 1993- . Anual. Llenguatge d'interrogació: CD-ANSWER. Requeriments del sistema: IBM XT/AT o compatible, sistema operatiu MS-DOS 3.1. o superior i unitat lectora de CD-ROM.
- [77] *Codi de règim local 1995* [Disquet]: *legislació sobre règim local vigent a Catalunya*. Barcelona: Diputació de Barcelona: Federació de Municipis de Catalunya, 1996. Llenguatge d'interrogació: Lightbase. També disponible en paper.
- [78] *Dret administratiu* [en línia]: *butlletí de recerca normativa i jurisprudencial*. Productor: Universitat de Barcelona, Departament de Dret Administratiu i Dret Processal. Barcelona: Universitat de Barcelona, [1996?]-1997. <<http://www.ub.es/dadmin/butleti.htm>>. [Consulta: 1 set. 1997].
- [79] *Dret local. Doctrina* [en línia]. Productor: Diputació de Barcelona, Federació de Municipis de Catalunya. Barcelona: la Diputació, [199-]- . Bianual. Llenguatge d'interrogació: Lightbase. <<http://www.diba.es/cgi-bin/cgi6?par=DRETD>>. [Consulta: 8 set. 1997].
- [80] *Dret local. Jurisprudència* [en línia]. Productor: Diputació de Barcelona, Federació de Municipis de Catalunya. Barcelona: la Diputació, [199-]- . Bianual. Llenguatge d'interrogació: Lightbase. <<http://www.diba.es/cgi-bin/cgi6?par=DRETJ>>. [Consulta: 8 set. 1997].
- [81] *Dret local. Legislació* [en línia]. Productor: Diputació de Barcelona, Federació de Municipis de Catalunya. Barcelona: la Diputació, [199-]- . Bianual. Llenguatge d'interrogació: Lightbase. <<http://www.diba.es/cgi-bin/cgi6?par=DRETL>>. [Consulta: 8 set. 1997].
- [82] Espanya. Tribunal Supremo. *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Contencioso administrativo* [disquet]. 1er sem. 1992-1er sem. 1993. Barcelona: PPU, 1993-[1994?]. Disquets (3^{1/2} pol.) + 1 manual de consulta. (Iuris). Semestral. Requeriments del sistema: PC compatible, MS-DOS 3.3 o superior, disquetera 3.5 pol. HD, disc dur i pantalla VGA o CGA. També disponible en paper. ISSN 1134-9662.
- [83] Espanya. Tribunal Supremo. *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Expropiación forzosa y con-*

- tratos administrativos* [disquet]. 1er sem. 1992-1er sem. 1993. Barcelona: PPU, 1993-[1994?]. Disquets (3^{1/2} pol.) + 1 manual de consulta (Iuris). Semestral. Requeriments del sistema: PC compatible, MS-DOS 3.3 o superior, disquetera 3.5 pol. HD, disc dur i pantalla VGA o CGA. També disponible en paper. ISSN 1136-4211.
- [84] Espanya. Tribunal Supremo. *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Función pública* [disquet]. 1er sem. 1992-1er sem. 1993. Barcelona: PPU, 1993-[1994?]. Disquets (3^{1/2} pol.) + 1 manual de consulta + índexs. (Iuris). Semestral. Requeriments del sistema: PC compatible, MS-DOS 3.3 o superior, disquetera 3.5 pol. HD, disc dur i pantalla VGA o CGA. També disponible en paper. ISSN 1136-4297.
- [85] Espanya. Tribunal Supremo. *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Urbanismo* [disquet]. 1er sem. 1992-1er sem. 1993. Barcelona: PPU, 1993-[1994?]. Disquets (3^{1/2} pol.) + manual de consulta + índexs. (Iuris). Semestral. Requeriments del sistema: PC compatible, MS-DOS 3.3 o superior, disquetera 3.5 pol. HD, disc dur i pantalla VGA o CGA. També disponible en paper. ISSN 1134-9719.
- [86] "Jurisprudencia" [disquet]. *Código de derecho administrativo*. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, DL 1995-. 2 disquets (3^{1/2} pol.). (Praxis códigos). Quadrimstral. Requeriments del sistema del disquet: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior.
- [87] "Manual de legislación educativa: estatal y autonómica" [disquet]. *Manual de legislación educativa: estatal y autonómica*. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, cop. 1996-. (Praxis educación). Quadrimstral. Requeriments del sistema: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior.
- [88] *MED* [CD-ROM]: *sistema de medio ambiente informatizado*. 1996 (1a entrega)-. Barcelona: Tibidabo, 1996-. Mensual acumulatiu. Requeriments del sistema: PC compatible 386 o superior, 8 MB de RAM i Windows o MS-DOS. Llenguatge d'interrogació desenvolupat per Tibidabo. També disponible en disquet.
- [89] *MED-Catalunya* [CD-ROM]: *sistema del medi ambient informatizat*. 1a entrega (199?)-. Barcelona: Tibidabo, [199-]-. Mensual acumulatiu. Requeriments del sistema: PC compatible 386 o superior, 8 MB de RAM i Windows o MS-DOS. Llenguatge d'interrogació desenvolupat per Tibidabo. També disponible en disquet.
- [90] *MODURB* [CD-ROM]: *modelos de urbanismo informatizados*. 199? (1a entrega)-. Barcelona: Tibidabo, [199-]-. Mensual acumulatiu. Requeriments del sistema: PC compatible 386 o superior, 8 MB de RAM i Windows o MS-DOS. Llenguatge d'interrogació desen-

volupat per Tibidabo. També disponible en disquet.

- [91] *Normativa* [en línia]. Productor: Diputació de Barcelona, Oficina de Govern Local. Barcelona: la Diputació, [1997]- . Irregular. Continuació de: *Legislació*. <<http://www.diba.es/#normat>>. [Consulta: 14 oct. 1997].
- [92] *URB* [CD-ROM]: *sistema urbanístic informatizado*. 199? (1ª entrega)- . Barcelona: Tibidabo, [199-]- . Mensual acumulatiu. Requeriments del sistema: PC compatible 386 o superior, 8 MB de RAM i Windows o MS-DOS. Llenguatge d'interrogació desenvolupat per Tibidabo. També disponible en disquet.
- [93] *URB-Catalunya* [CD-ROM]: *sistema urbanístic informatizat*. 1ª entrega (199?)- . Barcelona: Tibidabo, [199-]- . Mensual acumulatiu. Requeriments del sistema: PC compatible 386 o superior, 8 MB de RAM i Windows o MS-DOS. Llenguatge d'interrogació desenvolupat per Tibidabo. També disponible en disquet.

d) Dret financer i tributari (o fiscal)

- [94] Barcelona. *Ordenances fiscals...* [en línia]. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, [1996?]- . Anual. <<http://www.bcn.es/ordenances/index.htm>>. També disponible en paper. [Consulta: 15 abr. 1997].
- [95] *Base de datos fiscal* [CD-ROM]. Coordinació: Susana Buireu Buades, Mariano Fortuny. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1996]- . 1 CD-ROM + 2 vol. (fulls solts) + avançaments. (Praxis informàtica). Requeriments del sistema: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior. També disponible en disquet.
- [96] *Carta tributaria* [multimèdia]. Director: José Antonio Cortés. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1985]- . 1 vol. (fulls solts) + disquets (3^{1/2} pol.) + CD-ROM. (Praxis fiscal). Les parts tenen diferents periodicitats. Conté: "Noticiario", "Monografías", "Documentación", "Índices", "Cartdata" (disquets) i "Actualización en CD-ROM".
- [97] "Cartadata" [disquet]. *Carta tributaria* [multimèdia]. Director: José Antonio Cortés. 1ª actualització (1er sem. 1993, del nº 172 al nº 183)- . Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, 1993- . Disquets (3^{1/2} pol.) + 1 manual de l'usuari. (Praxis fiscal). Trimestral.
- [98] "Documentación" [CD-ROM]. *Carta tributaria* [multimèdia]. Director: José Antonio Cortés. 1ª recopilació (15 marzo 1985/31 marzo 1996)- . Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1995?]- . CD-ROM + 1 manual de l'usuari. (Praxis fiscal). Anual.

- [99] Espanya. Tribunal Supremo. *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Derecho tributario* [disquet]. 1er sem. 1992-1er sem. 1993. Barcelona: PPU, 1993-[1994?]. Disquets (3^{1/2} pol.) + 1 manual de consulta + índexs. (Iuris). Semestral. Títol secundari: *Base de datos de la jurisprudencia del Tribunal Supremo: derecho tributario*. Requeriments del sistema: PC compatible, MS-DOS 3.3 o superior, disquetera 3.5 pol. HD, disc dur i pantalla VGA o CGA. També disponible en paper. ISSN 1133-5998.
- [100] FIS [CD-ROM]: *sistema fiscal informatizado*. 1ª entrega (199?)- . Barcelona: Tibidabo, [1990]- . Mensual acumulatiu. Requeriments del sistema: PC compatible 386 o superior, 8 MB de RAM i Windows o MS-DOS. Llenguatge d'interrogació desenvolupat per Tibidabo. També disponible en disquet.
- [101] Flocal [CD-ROM]: *sistema tributario local informatizado*. 199? (1ª entrega)- . Barcelona: Tibidabo, [199-]- . Mensual acumulatiu. Requeriments del sistema: PC compatible 386 o superior, 8 MB de RAM i Windows o MS-DOS. Llenguatge d'interrogació desenvolupat per Tibidabo. També disponible en disquet.
- [102] Sopena Gil, Jorge. "Formularios tributarios: impuestos estatales" [disquet]. En: Jorge Sopena Gil. *Formularios tributarios: impuestos estatales*. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, cop. 1992- . 1 disquet (3^{1/2} pol.). (Praxis formularios). Quadrimestral. Requeriments del sistema: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior. També disponible en paper.

e) Dret processal

- [103] Boix i Fuster, Eulàlia; et al. *Formularis de dret matrimonial* [disquet]. [Barcelona]: Generalitat de Catalunya, Direcció General de Relacions amb l'Administració de Justícia, 1991. 1 disquet (3^{1/2} pol.). Requeriments del sistema: ordinador personal compatible IBM, sistema operatiu MS-DOS i processador de textos WP 5.1. També disponible en paper.
- [104] Boix i Fuster, Eulàlia; et al. "Vocabulari jurídic matrimonial" [disquet]. En: Eulàlia Boix i Fuster; et al. *Formularis de dret matrimonial*. [Barcelona]: Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia, Direcció General de Relacions amb l'Administració de Justícia, 1991, p. 265-286. Requeriments del sistema: ordinador personal compatible IBM, sistema operatiu MS-DOS i processador de textos WP 5.1. També disponible en paper.
- [105] Brocà i de Montagut, Guillem Maria de; et al. *Práctica procesal civil* [CD-ROM]. Obra realizada y coordinada por Jesús E. Corbal Fernández, Román García Varela. Barcelona:

Bosch, 1996. També disponible en paper. ISBN 84-7676-368-9.

- [106] Feliubadaló Plans, Josep. "Formularios de demandas ejecutivas: Ley de Enjuiciamiento Civil y Ley Cambiaria y del Cheque" [disquet]. En: Josep Feliubadaló Plans. *Formularios de demandas ejecutivas: Ley de Enjuiciamiento Civil y Ley Cambiaria y del Cheque*. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1995]- . 1 disquet (3^{1/2} pol.). (Praxis formularios). Semestral. Requeriments del sistema: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior. També disponible en paper.
- [107] Pigem Palmés, Mercedes. "Formularios de derecho de familia" [disquet]. En: Mercedes Pigem Palmés. *Formularios de derecho de familia*. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1995]- . 1 disquet (3^{1/2} pol.). (Praxis formularios). Anual. Requeriments del sistema: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior. També disponible en paper.
- [108] Saura Lluvià, Lluís. *Formularis del procés laboral* [disquet]. Barcelona: Fundació Jaume Callís, 1991. 1 disquet (3^{1/2} pol.). Requeriments del sistema: ordinador personal compatible IBM, sistema operatiu MS-DOS i processador de textos (WP 5.1., etc.). També disponible en paper.
- [109] Torres Lliteras, Josep Maria; Alfonso Gili Jáuregui. "Formularios procesales civiles" [disquet]. En: Josep Maria Torres Lliteras; Alfonso Gili Jáuregui. *Formularios procesales civiles*. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1995]- . 1 disquet (3^{1/2} pol.). (Praxis formularios). Semestral. Requeriments del sistema: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior. També disponible en paper.

f) Dret penal

- [110] Espanya. Tribunal Constitucional. *Derecho penal constitucional* [disquet]: *jurisprudencia del Tribunal Constitucional*. C. García Valdés (ed.). Barcelona: PPU, 1993. 2 disquets (3^{1/2} pol.) + 1 disquet d'instal·lació (3^{1/2} pol.) + 1 manual de consulta. (Iuris maior). Requeriments del sistema: PC compatible, MS-DOS 3.3 o superior, disquetera 3.5 pol. HD, disc dur i pantalla VGA o CGA. Llenguatge d'interrogació: Iuris maior (Bullet, S.L.). També disponible en paper.
- [111] Espanya. Tribunal Supremo. *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Penal* [disquet]. 1er sem. 1992-1er sem. 1993. Barcelona: PPU, 1993-[1994?]. Disquets (3^{1/2} pol.) + 1 manual de consulta. (Iuris). Semestral. Requeriments del sistema: PC compatible, MS-DOS 3.3 o superior, disc dur i pantalla VGA o CGA. També disponible en paper.

3.2. Branques de dret privat

a) Dret civil

- [112] *Base de datos civil* [CD-ROM]: *arrendamientos urbanos*. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1997]- . CD-ROM + avançaments. Quadrimestral.
- [113] *Base de legislació civil* [en línia]: *projecte "Norma civil"*. Realitzat per l'Àrea de Dret Civil de la Universitat de Girona i l'Institut d'Informàtica Aplicada de la Universitat de Girona; amb el suport del Departament de Justícia. 14 març 1997- . Girona: Universitat de Girona, Biblioteca, [1997]- . Irregular. <<http://biblioteca.udg.es/fd/jornades/leges.htm>>. [Consulta: 1 set. 1997].
- [114] Casals, E.; et al. *Comentarios a la Ley de Arrendamientos Urbanos de 1994*. Barcelona: Bosch, 1995. 520 p. + 2 disquets (3^{1/2} pol.). ISBN 84-7676-303-4.
- [115] Pardo Ramírez, Emilio. *Formularios de arrendamientos urbanos*. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1996]- . 1 vol. + 1 disquet (3^{1/2} pol.) + avançaments. (Praxis formularios). Anual. Fulls solts actualitzables.

b) Dret mercantil

- [116] Espanya. *Código de las leyes mercantiles* [CD-ROM]. Miguel Ángel Pendón Meléndez (ed.). 1ª ed. Barcelona: Bosch, 1997. També disponible en paper. ISBN 84-7676-387-5.
- [117] *MER* [disquet]: *sistema mercantil y contable informatizado*. 1ª entrega (1993)- . Barcelona: Tibidabo, 1993- . Mensual acumulatiu. Requeriments del sistema: PC compatible 386 o superior, 8 MB de RAM i Windows o MS-DOS. Llenguatge d'interrogació desenvolupat per Tibidabo. També disponible en CD-ROM.

- Registre Mercantil

- [118] Ávila Navarro, P. "Formularios" [disquet]. En: P. Ávila Navarro. *Registro mercantil*. Barcelona: Bosch, 1997. 1 disquet (3^{1/2} pol.). Requeriments del sistema: sistema operatiu MS-DOS o Windows i processador de textos WP 5.1. També disponible en paper.
- [119] Espanya. Registro Mercantil. *Iliberis* [en línia]. Productor: Infotel Información y Telecomunicaciones SA. [Sant Cugat del Vallès]: El Web Jurídico: Infotel, [199-]- . Diària.

<<http://www.infotel.es/ilib00.asp>>, prèvia sol·licitud de nom d'usuari i clau d'accés.
També disponible en paper (*Boletín del Registro Mercantil*).

- Dret de societats

- [120] Ávila Navarro, P. *La sociedad anónima*. Barcelona: Bosch, 1997. 5 vol. + 1 disquet (3^{1/2} pol.). ISBN 84-7676-404-9.
- [121] Ávila Navarro, P. *La sociedad limitada*. Barcelona: Bosch, 1996. 3 vol. + 1 disquet (3^{1/2} pol.). ISBN 84-7676-373-5.
- [122] *Base de datos mercantil* [CD-ROM]. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1997]- . CD-ROM + avançaments. Quadrimestral. Requeriments del sistema: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior. També disponible en disquet.
- [123] Llach, Carles; et al. "Formularios mercantiles: sociedades de responsabilidad limitada" [disquet]. En: Carles Llach; et al. *Formularios mercantiles: sociedades de responsabilidad limitada*. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, DL 1995- . 1 disquet (3^{1/2} pol.). (Praxis formularios). Quadrimestral. Requeriments del sistema: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior. També disponible en paper.

- Dret dels béns immaterials: la propietat intel·lectual

- [124] *Bibliotecas y derechos de propiedad intelectual en España* [en línia]. Productor: Biblioteca de la Universitat Pompeu Fabra. Barcelona: la Biblioteca. <<http://www.upf.es/bib/pagines/ecup.htm>>. [Consulta: 17 oct. 1997].

- Contractes del tràfic mercantil

- [125] *Contract-soft* [CD-ROM]. Ver. 5.0- . Barcelona: Ribas & Rodríguez, 1997- . Irregular. També disponible en paper, en disquet i en línia.
- [126] *Contract-soft* [en línia]. Ver. 4.0- . Barcelona: Ribas & Rodríguez, 1995- . Irregular. També disponible en paper, en disquet i, a partir de 1997, en CD-ROM.
- [127] Espanya. Tribunal Constitucional. *Seguros y responsabilidad civil* [disquet]: *jurisprudencia del Tribunal Constitucional*. FJ. Puyol Montero (ed.). Barcelona: PPU, 1993. 1 disquet (3^{1/2}

pol.) + 1 manual de consulta. (Iuris maior). Requeriments del sistema: PC compatible, MS-DOS 3.3 o superior, disc dur i pantalla VGA o CGA. També disponible en paper.

- [128] Espanya. Tribunal Supremo. *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Civil y mercantil* [disquet]. 1er sem. 1992-1er sem. 1993. Barcelona: PPU, 1993-[1994?]. Disquets (3^{1/2} pol.) + 1 manual de consulta. (Iuris). Semestral. Requeriments del sistema: PC compatible, MS-DOS 3.3 o superior, disc dur i pantalla VGA o CGA. També disponible en paper.

- [129] Marín Vacas, Vicente; Rafael D. Nátera Hidalgo. “Contratos civiles y mercantiles [disquet]: fundamentos, tratamiento fiscal y formularios”. En: Vicente Marín Vacas; Rafael D. Nátera Hidalgo. *Contratos civiles y mercantiles: fundamentos, tratamiento fiscal y formularios*. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [199-]- . 1 disquet (3^{1/2} pol.). Quadrimestral. Requeriments del sistema: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior. També disponible en paper.

- [130] Ribas Alejandro, Xavier. *Contract-soft* [disquet]. Ver. 1.0- . Barcelona: l'autor, 1987- . Irregular. També disponible en paper, en línia, a partir de 1995, i, en CD-ROM, a partir de 1997.

c) Dret del treball i de la seguretat social

- [131] *Base de datos laboral* [CD-ROM]. Dirección: Manuel-Carlos Palomeque López. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1996]- . CD-ROM + 4 vol. (fulls solts) + avançaments. (Praxis informàtica). Trimestral. Requeriments del sistema: ordinador IBM-PC o PC compatible, processador 286, 500 Kb de memòria convencional lliure, 7 Mb lliures de disc dur, tarja gràfica CGA amb monitor CGA, MS-DOS 3.3 o superior.

- [132] Espanya. Tribunal Supremo. *Jurisprudencia del Tribunal Supremo. Social* [disquet]. 1er sem. 1992-1er sem. 1993. Barcelona: PPU, 1993- [1994?]. Disquets (3^{1/2} pol.) + 1 manual de consulta. (Iuris). Semestral. Títol secundari: *Base de datos de la jurisprudencia del Tribunal Supremo: social*. Requeriments del sistema: PC compatible, MS-DOS 3.3 o superior, disc dur i pantalla VGA o CGA. També disponible en paper.

- [133] “Jurisprudencia social, convenios colectivos”. En: *Legislación y jurisprudencia social*. Director: José Manuel Moya Castilla. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, [1991?]- . 3 vol. (fulls solts) + disquets (3^{1/2}) + índexs. (Praxis laboral). Quinzenal (legislació i convenis) i mensual (jurisprudència i comentaris). Requeriments del sistema: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior.

- [134] *LAB* [CD-ROM]: *sistema laboral informatizado*. 1ª entrega (1990)- . Barcelona: Tibidabo, 1990- . Mensual acumulatiu. Requeriments del sistema: PC compatible 386 o superior, 8 MB de RAM i Windows o MS-DOS. Llenguatge d'interrogació desenvolupat per Tibidabo. També disponible en disquet.
- [135] Moya Castilla, José Manuel. "Formularios laborales [disquet]: Estatuto de los Trabajadores y Ley de Procedimiento Laboral". En: José Manuel Moya Castilla. *Formularios laborales: Estatuto de los Trabajadores y Ley de Procedimiento Laboral*. Barcelona: Praxis: Wolters Kluwer, cop. 1996- . 1 disquet (3' pol.). (Praxis laboral). Quadrimestral. Requeriments del sistema: PC o IBM compatible, 5 MB d'espai lliure en el disc dur i MS-DOS 3.3 o superior. També disponible en paper.

2.3. Altres especialitats del dret i disciplines jurídiques

a) Dret de la construcció

- [136] *Alcalà* [en línia]. Productor: Centre de Documentació Josep Renart de Construcció i Arquitectura del Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona. Barcelona: el Centre, [1990]- . Diària. Consulta en local. També disponible en disquet ("Alcalà normativa").
- [137] "Alcalà normativa" [disquet]. *ConstruDoc* [disquet]. Productor: Centre de Documentació Josep Renart de Construcció i Arquitectura del Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona. Barcelona: el Centre, [1990]- . Trimestral. També disponible en línia (*Alcalà*).
- [138] "Alcalà plec" [disquet]. *ConstruDoc* [disquet]. Productor: Centre de Documentació Josep Renart de Construcció i Arquitectura del Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona. Barcelona: el Centre, [1990]- . Trimestral.
- [139] *ConstruDoc* [disquet]. Productor: Centre de Documentació Josep Renart de Construcció i Arquitectura del Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona. Barcelona: el Centre, [1990]- . Trimestral. També disponible, parcialment, en línia.
- [140] *DL-compendio de disposiciones legales* [disquet]. Productor: Institut Català de Tecnologia. Barcelona: l'Institut, 1988- . Mensual, amb acumulatius anuals en paper. Llenguatge d'interrogació: Elvis (Micronet). També disponible en paper.

c) Dret de les tecnologies de la informació

- [141] *Noticias, circulares y actualizaciones* [en línia]. Barcelona: Ribas & Rodríguez Abogados Asociados, [1997?]- . Publicació seriada irregular. Subscripció gratuïta enviant una sol·licitud a l'adreça de correu electrònic <jribas@ibm.net>. Arxiu dels números publicats a: <<http://www.onnet.es/news.htm/>>.

d) Altres disciplines jurídiques

- [142] González de Audicana, Joan Miquel. *Dret romà* [CD-ROM]. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya: Sistemes d'Informació i Formació Interactius, 1997. ISBN 84-89382-99-9.

4. Més enllà de la informació: nous serveis telemàtics desenvolupats a la xarxa Internet

- [143] Barcelona. *Informació de tràmits* [en línia]. [Barcelona]: l'Ajuntament, 1996- . Mensual. <http://www.bcn.es/cgi-bin/dades/trafrpkg.tra_index>. [Consulta: 8 oct. 1997].
- [144] Barcelona. *Sol·licitud de tràmits* [en línia]. [Barcelona]: l'Ajuntament. <<http://www.bcn.es/catala/tramits/dtramits.htm>>. [Consulta: 8 oct. 1997].
- [145] Catalunya. Departament de Justícia. *Atenció al ciutadà* [en línia]. [Barcelona]: el Departament. <<http://www.gencat.es/justicia>>. [Consulta: 8 oct. 1997].
- [146] *El Foro jurídico* [en línia]. Sant Cugat del Vallès: El Web Jurídico, cop. 1996- . BBS ?. [Consulta: 4 set. 1997].
- [147] [Fòrums de debate de la Diputació de Barcelona] [en línia]. *Butlletí de notícies* <<http://www.diba.es/forum/index.htm>>. [Consulta: 4 set. 1997].
- [148] *La Infopista Jurídica* [en línia]. [Barcelona]: La Infopista Jurídica. <<http://www.juridica.com/cat>>. [Consulta: 19 set. 1997].
- [149] *JurisWeb* [en línia]: *el web de derecho español en Internet*. [Barcelona]: JurisWeb. <<http://www.geocities.com/Eureka/3727>>. [Consulta: 28 ag. 1997].
- [150] Rosés, Joaquim. *Joaquim Rosés* [en línia]: *advocat, abogado, lawyer*. Barcelona: l'advocat. <<http://www.webglass.com/roses>>. [Consulta: 28 ag. 1997].

- [151] Terrassa. *Expedients en tràmit d'informació pública* [en línia]. [Terrassa]: l'Ajuntament. <<http://www.ajterrassa.es/catala/tramits/presenta.htm>>. [Consulta: 19 ag. 1997].
- [152] Terrassa. *Tràmits per la Internet* [en línia]. [Terrassa]: l'Ajuntament. <<http://www.ajterrassa.es/catala/tramits/presenta.htm>>. [Consulta: 19 ag. 1997].
- [153] *Tràmits administratius* [en línia]. [Barcelona]: Infopime. <<http://www.bcn.es/infopime/catala/tramits/dtramits.htm>>. [Consulta: 8 oct. 1997].
- [154] *El Web Jurídico* [en línia]. [Sant Cugat del Vallès]: El Web Jurídico. <<http://www.intercom.es/webjur/index.htm>>. [Consulta: 12 set. 1997].